

„Él az ősi iskola”

460 éves a Református Kollégium

Fotó: Antalfi Imola

Az 500 éves reformáció és a 460 éves Marosvásárhelyi Református Kollégium múltját, jelenét és jövőjét ünnepelték szerda délelőtt a tanintézmény zsúfolásig telt dísztermében.

Nagy Székely Ildikó

Benedek Zsolt igazgató a reformáció hajnalán születő iskola életének legfontosabb történéseit elevenítette fel a diákoknak a Schola Particula kollégiumi rangra emelésétől a szabadságharcok és világháborúk pusztításain és a jeles eseményeken – 1802-ben a kollégium birtokába kerül Marosvásárhely első nyomdája, 1804-ben Bolyai Farkas megtartja székfoglaló beszédét –, majd az 1948-as államosítást követő változásokon át az intézmény önállóságának 2000-es visszanyeréséig. Az iskolaigazgató arra is emlékeztette a hallgatóságot, hogy a tanintézet homlokzatára 2007-ben a Református Kollégium – Bolyai Farkas Elméleti Líceum Öregdiákok Baráti Körének köszönhetően került vissza a kék alapon fehér angyalt ábrázoló címer.

– Tíz év után elmondhatjuk, hogy az ősi iskola él, és élnie is kell, hiszen sokat adott Marosvásárhelynek, és még többet kell adjon a jövőben városunknak, magyarságunknak – zárta beszédét Benedek Zsolt.

Barátság díj diákoknak

Mátéfi István, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum igazgatója a két tanintézmény közötti kapcsolat fontosságára hívta fel a figyelmet. Az intézményvezető a reformáció által megvalósuló hitbéli újjászületés és a tudomány (Folytatás a 4. oldalon)

Felújítják a Kultúrpalotát

A Maros Megyei Tanács 2017. október 31-én írta alá a szerződést a Rom-construct Group Kft. és a Concas Rt. által alkotott társulással a műszaki tervek és a kivitelezési munkálatok elvégzésére a Kultúrpalota felújítása érdekében.

4.

Elismerés dr. Jung János professzornak

A temesvári orvosi egyetem díszdoktori cím adományozásával ismerte el munkásságát. Nyugdíjas emeritus professzorként továbbra is oktatja a patológiát és az iatrogén patológiát. Tudományos kutatói munkáját is folytatja, amelynek döntő szerepe volt abban, hogy az orvostudományi akadémia tagjává választották.

5.

Szervezetünk rejtélyes laboratóriuma

Egyetemi munkássága idején az élet titkait fűrkészte, s e titkok alapjait képező, látszólag elvont biokémiai folyamatokat kiváló pedagógiai érzékkel, figyelemfelkeltő erővel és gyakorlatiassággal ültette át a mindennapi életbe – jellemezték volt egyetemi munkatársai, utódai prof. dr. Máthé Jánost.

6.

Hobo és egyéb zenei ingyencségek

Nemcsak film-, hanem zenei élményekben is gazdagnak ígérkezik a 25. Alter-Native Nemzetközi Rövidfilm-fesztivál. A november 8-a és 12-e között a Kultúrpalotában zajló szemle szervezői idén is gondoskodtak arról, hogy minőségi zenével lépjenek meg a közönséget.

10.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilálgatás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

Aktuális

Év végi „pénzválság”

Antalfi Imola

Nemrég néhány megyében a szociális és gyermekvédelmi igazgatóságok alkalmazottai tiltakoztak a bérek kijáratának késlekedése miatt. Jelenleg is vagy olyan szociális közintézmény, ahol a pótszülők két hete tüntetnek bérükért, ahol állítólag már a gondozott gyermekek élelmezésére sem jut elegendő pénz.

„Pénzválság” van az egészségügyben is, a páciensek érdekeit képviselő országos egyesület képviselője szerint egyelőre az ország déli megyéiben lévő kórházakban a bérek emelkedése elvitte az egészségügyi intézmények költségvetésének nagy részét. A béremeléseket jövőre jogszabályt ugyanis nem követte a pénz, a kórházvezetők kiadták az emelt fizetések, elszámolták az ügyveleket, és ezzel nagyjából el is fogyott a pénz. Vasile Barbu egyesületi elnök szerint év végén gondok lesznek a gyógyszerek, egészségügyi fogyóanyagok beszerzésével. Azaz gyógyszerválság lesz, ahol pedig mégsem, ott adóssághalmozás a beszállítók felé. A jelenség egyébként oly régi, hogy szinte természetesnek veszik a betegek, hogy a kórházi beutalás ideje alatt meg kell vásárolniuk bizonyos orvosságokat, magánoszállítók-nál elvégeztetniük egyes labor- vagy képalkotó vizsgálatokat. Kevesen tudják, hogy ha a beutalás során az intézmény nem tudja biztosítani a beteg ellátásához elengedhetetlen orvosságokat, a páciens maga is megvásárolhatja azokat, és visszaigényelheti a gyógyszerek árát a kórháztól. Csakhogy a visszaigénylési eljárás oly bonyolult, hogy páciens legyen a talpán, aki eligazodik az orvosi javallatokból, szakmai

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER

2., csütörtök
A Nap kel
7 óra 4 perccor,
lenyugszik
17 óra 6 perccor.
Az év 306. napja,
hátravan 59 nap.

IDŐJÁRÁS

Változó idő
Hőmérséklet:
max. 12°C
min. 5°C

Isten éltesse!

Ma **ACHILLES**, holnap **GYŐZŐ** napja.
GYŐZŐ: a Viktor név magyarosító fordításaként keletkezett a XIX. században.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2017. november 1.

1 EUR	4,5984
1 USD	3,9512
100 HUF	1,4766
1 g ARANY	162,4606

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Papírdíszkészítést tanulhatnak

A Női Akadémia az Ügyes kezű nők program keretében hétfő délutánonként heti rendszerességgel várja azokat a hölgyeket, akik különböző kézműves-tevékenységek fortélyait szeretnék elsajátítani, a Corvin Mátyás tér 19. szám alatti MarMed járóbeteg-rendelő előadótermében. November 6-án 18 és 20 óra között a papírdíszkészítés fortélyait lehet ellenni, Horváth Katalin a papírfonás/sodrás technikáját mutatja be. A szervezők a résztvevőktől elfogadnak 5 lej adományt, amit a tevékenységeken használt alapanyagokra és a Játéktárra szánnak. A Női Akadémia támogató körének tagjai számára a részvétel ingyenes. A tevékenységről érdeklődni a 0740-598-563-as telefonszámon lehet naponta 18 és 19 óra között.

Farmerképző tanfolyamok

A Romániai Magyar Gazdák Egyesülete Maros megyei szervezete 180 órás állattenyésztő, növény- és zöldséggyümölcs termesztő tanfolyamokat indít. Az első kurzus november 6-án kezdődik. A tanfolyamokra azok jelentkezhetnek, akik saját gazdasággal rendelkeznek az említett szakterületen. A tanfolyamok befejeztével, a záróvizsga után a résztvevők a Munkaügyi és Oktatási Minisztérium által elismert szakmai oklevelet kapnak. Érdeklődni, jelentkezni az egyesület Laposnya utca 23. sz. alatti székházában lehet, naponta 9-14 óra között. Telefonszám: 0265-268-125/ 0741-512-473.

Néptáncosvetélkedő Sepsiszentgyörgyön

A Lajtha László Alapítvány negyedik alkalommal rendez meg november 11-én a székelyföldi legényesversenyt Sepsiszentgyörgyön, amelyre november 3-ig még várják a jelentkezőket. A vetélkedő a XXIX. népzene- és néptánc-találkozó keretében kerül megrendezésre, a versenyre idén páros kategóriában is lehet nevezni. A rendezvény létrejöttét a Bethlen Gábor Alap támogatja, a részletes versenykiírás, a videóanyagok és a jelentkezési lap elérhető a Háromszék Táncgyűttes honlapján, a www.hte.ro oldalon. A vetélkedő helyszíne a Háromszék Táncstudió lesz.

Lakossági fórum az egységes bérezésről

November 3-án, pénteken 18.30-kor a marosvásárhelyi Plaza Szállóban lakossági fórumra kerül sor. A résztvevők Gyöngyösi Márton magyarországi parlamenti képviselőt, a bérunió kezdeményezés elindítóját és Dragoș Tîrnovean, a bérunió romániai kezdeményezőjét kérdezhetik az „egyenlő munkáért egyenlő bért” elvét érvényesíteni kívánó kezdeményezéséről.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

Az időseket ünnepelték Havadtón

Vasárnap délután zsúfolásig telt művelődési házban ünnepelték meg Havadtón az időseket.

A Pro Havadtó Egyesület által szervezett alkalmon köszöntőt mondott *Kulcsár Rabocska Levente* gyulakutai lelkész, majd a község polgármestere, *Varga József* mondott köszönetet az „ezüsthajú, aranyzívű” lakosoknak, amiért megtették azt, amit elvárt tőlük a család, a nemzet, az élet, megépítették számunkra azt a jelent, amelyben a generációnk egy következő nemzedék jövőjét alapozhatja meg. Az életet az évszakokhoz hasonlítva kiemelte az ősz és az idősor szépségeit, és kifejezte reményét, hogy köztünk töltik megérdemelt nyugdíjas éveiket ezek az emberek az idősor örömeivel és borúival együtt. Az ünnepséget megtisztelte jelenlétével *Csép Éva Andrea* képviselő asszony és *Fülöp József* megyei tanácsos is. A délutánon a helyi óvodások, kiskolások és a meghívott népi zenekar mutatott be az alkalomhoz illő műsort, majd a szervezők a 70 évnél idősebbeket virággal és

képeslappal köszöntötték, végül pedig a több mint 160 személyt egy kis szeretetvendégségre várták. A rendezvény főtámogatója a Bethlen Gábor Alap volt, de a gyulakutai önkormányzat és RMDSZ szervezet, a havadtói helyi tanácsosok, a szervező egyesület tagjai és önkéntesei, valamint Szilágyi Zsolt

és Személy István vállalkozók is hozzájárultak a méltó ünneplés kereteihez. A szervező Pro Havadtó Egyesület elnöke, *Koncz Emma* kifejezte reményét, hogy a közös ünneplés, az együttlét erőt ad a szürke hétköznapiakban főleg az időseknek, de az egész közösségnek is. (*gligor*)

A helyi gyerekek is műsorral köszöntötték az idősebbeket

Fotó: Pro Havadtó Egyesület

Szólj bele!

Fiataloknak szóló konzultációk Marosvásárhelyen és Szászrégenben

14-29 éves fiataloknak újszerű, fiatalos formátumban szervez beszélgetést a PONT Csoport és a Maroszéki Közösségi Alapítvány Com'ON Café gyűjtőcímen Marosvásárhelyen és Szászrégenben.

Az esemény célja, hogy a fiatalok szervezett körülmények között mondassák el gondolataikat a városokkal kapcsolatban, hogy mit hiányolnak, mi zavarja őket, mit változtatnának, illetve egymás között is megbeszélhesék ezeket.

A Com'ON Café a World Café módszert követi. A beszélgetések egy

rövid bevezető után kétszer 30 perces blokkokban zajlanak, ötfős csoportokban. Az első 30 perc letelte után a csoporttagok egy kivételével helyet cserélnek, a helyén maradt személy ismerteti az újonnan érkezőkkel, amit addig beszéltek, és ismét megvitatják a kérdéseket. A beszélgetések közben az erre kijelölt önkéntesek („harvesterek”) elhangzó információkat gyűjtik, amelyeket külön megjelenítenek. A csoportos beszélgetések után bárkinek lehetősége nyílik nyilvánosan is elmondani gondolatait.

Az elhangzottakat a szervezők összesítik, az adatokat közzéteszik és a

polgármesteri hivatalokhoz és más döntéshozókhoz is eljuttatják.

A Com'ON Café események időpontjai:

Szászrégen: november 7., 17 óra, George Enescu Művelődési Ház, Republicii u. 2.

Marosvásárhely: november 8., 17 óra, Plaza Hotel, Rózsák tere 22-24.

Az események egy több romániai városban megszervezendő konzultációsorozat részei, és a Com'ON Románia projekt keretében zajlanak. A programot az Erasmus+ támogatja az Oktatási és Szakképzési Programok Országos Hivatalán keresztül.

RENDEZVÉNYEK

Arany János versmondó vetélkedő

A Lorántffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület Arany János születésének 200. évfordulója tiszteletére versmondó versenyt szervez a költő balladáiból V–VIII. és IX–XII. osztályos diákok számára. A verseny november 4-én, szombaton délelőtt 10 órától zajlik a Studium Prospero Kulturális Központ marosvásárhelyi, Forradalom utca 8. szám alatti székhelyén. A díjazásra 5-én, vasárnap 18 órakor kerül sor a Kultúrpalota Tükörtermében. A költőről Arany János muzsikája címmel Nagy Miklós Kund tart előadást, közreműködik Kilyén Ilka. A versenyre péntekig lehet jelentkezni az olganaznan@hotmail.com e-mail-címen.

Freedom Blues Fesztivál

November 2. és 4. között a Jazz&Blues Clubban blues-fesztivál lesz. 2-án 18 órától a Rocksuli diákjai lépnek színpadra. 3-án 19 órától unplugged koncerttel kezdődik a fesztivál, az Out of the Blue, a Tom Waits Tribute, majd a Dusty Ride, Török Ádám és a Mini, valamint a

lengyelországi Krzysztof Gluch Oscillate fellépésével. 4-én szintén 19 órától a Straight from the Bottle, Marian Petrescu és a Trenul de noapte, valamint a Chicago Harmonica Blues Tribute színpadra lépésével folytatódik, és az idei fesztivál díszmeghívottjával, a Mike Godoroja & Blue Spirit a Diavolul és Robert Johnson előadásával zárul a fesztivál.

Fotókiállítás megragadó pillanatokról

November 3-án, pénteken 17 órától a marosvásárhelyi Bolyai tér 13. szám alatti unitárius egyházközség tanácstermében Ruck Melinda Megragadó pillanatok című fotókiállításának megnyitója lesz. Az Indiában készült fényképeket az érdeklődők november 17-ig tekinthetik meg.

November 9-ig látogatható a tárlat

Ábrám Zoltán: Az ige testté lett. Erdélyi református élet című fényképiállítását november 9-ig naponta 12–16 óra között tekinthető meg a Marx József Fotóklub székhelyén, a marosvásárhelyi várban, a Szűcsök bástyájában.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsónyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirokska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Izsai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

6423578000052

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

New York-i gázolás

Az Iszlám Állam nevében követték el a New York-i merényletet

A merénylő gépkocsijában talált angol nyelvű feljegyzés szerint az Iszlám Állam nevében követte el a nyolc halálos áldozatot és 11 súlyos sérültet követelő keddi délutáni New York-i gázolásos merényletet – adta hírül szerdán a CNN hírtelevízió és a The New York Times amerikai napilap honlapja.

A hatóságok a merénylőt Sayfullo Habibullaevic Saipov néven azonosították, az üzbég származású 29 éves férfi 2011-ben érkezett az Egyesült Államokba, az utóbbi időben New Jersey államban élt, de az elmúlt években az ország több részén is megfordult, köztük Florida és Ohio államokban. Az elmúlt hat hónapban az Uber sofőrként dolgozott.

A merényletet egy bérelt kisteherautóval követte el a Világkereskedelmi Központ közelében, ahol a bicikliúton gyalogosokat és kerékpárosokat gázolt el. Ezután egy iskolabusszal ütközött. A férfi kiszállt összeroncsolódott kisteherautójából, és egy festéklövő fegyverrel, valamint egy légpuskával kezdett hadonászni. A rendőrök hasba lökték, jelenleg kórházban ápolják. A kisteherautót egy órával a merénylet elkövetése előtt bérelte.

Saipov 2013 márciusában feleségül vett egy üzbég nőt. Házassági anyakönyvi kivonatuk szerint mindketten taskenti születésűek. Ohio államban a férfi bejegyeztetett két vállalkozást is, az egyiket 2011-ben, a másikat 2013-ban teherautósofőrként, gépkocsivezetői engedélyét Florida államba állították ki – az amerikai közlekedési minisztérium adatbázisa szerint.

Az Uber, amely együttműködik a Szövetségi Nyomozó Irodával (FBI) a merénylet nyomozásában, közölte, a társaság megvizsgálta Saipov tevékenységét a cégnél, és egyetlen olyan panaszt sem talált az utasoktól, amely a sofőr biztonságosságára utalt volna. A férfi átment a cég ellenőrzési mechanizmusán, mintegy 1400 alka-

lommal szállított utast. Volt azonban számos közlekedési kihágása. 2016 áprilisában letartóztatási parancsot adtak ki ellene, mert nem jelent meg azon a bírósági meghallgatáson, amelyen a teherautójának hibás fékjei miatt történt balesetet tárgyalták. Az ügyet végül pénzbüntetéssel megszüntették.

Saipov az első vizsgálatok szerint nincs jelen a közösségi médiában.

A rendőrség már kedden kihallgatta őt a kórházban, még azelőtt, hogy megműtötték, de nem közöltek részleteket esetleges vallomásából.

A CNN-nek nyilatkozó belügyi forrás szerint az Iszlám Állam propagandájának hatása alatt állhatott, de nincs jele annak, hogy közvetlen kapcsolatban állt volna a dzsihadista szervezettel.

A férfi egy ismerőse, akinél korábban lakott, a The Cincinnati Enquirer napilapnak elmondta, hogy a férfi mindig dolgozott. Nem járt társaságba, mindig hazament pihenni, majd ismét munkába ment. (MTI)

Dolgoznak a bűnügyi helyszínelők

Forrás: MTI AP Bebeto Matthews

Moszkva szerint Washington nem törekszik a kétoldalú kapcsolatok javítására

Moszkva nem lát olyan lépéseket Washington részéről, amelyek az amerikai–orosz kapcsolatok javítását céloznák – jelentette ki Szergej Rjabkov orosz külügyminiszter-helyettes szerdán Moszkvában újságíróknak.

„Meghatározhatatlan jeleken kívül mindeddig semmit nem láttunk, ami az Oroszországgal való viszony javításának szándékára utalt volna. Egy sor olyan lépés történik, amely éles elutasítást vált ki belőlünk” – fogalmazott a magas rangú diplomata.

Mint mondta, az amerikai szankciók kiterjesztése nem okozott meglepetést Moszkvában, de a nyomás fokozása „mély aggodalmat” keltett. Szavai szerint az orosz diplomácia „megpróbálja visszatéríteni a valóságba” Washingtonot, megmutatva neki, hogy a gazdasági büntetőintézkedések visszaütnek az amerikaiakra. Hozzátette: Oroszország továbbra is igyekszik kiutat találni a helyzetből.

Rjabkov szerint Washington nem semleges módon, hanem a Moszkvával folytatott párbeszéd minden aspektusában kimutatható mély oroszellenességgel viszonyul az ukrajnai válság rendezését célzó minszki megállapodásokhoz. Megismételte, hogy az Északi Áramlat-2 gázvezeték üzleti projekt, és annak átpolitizálása nem más, mint rosszhiszemű

konkurenciaharc, a kivételesség jegyében megnyilvánuló önzés az Egyesült Államok részéről.

Úgy vélte, a szankciók az amerikai külpolitika fő eszközévé váltak. Moszkva a nemzetközi jog megsértéseként értékeli az egyoldalú gazdasági büntetőintézkedéseket – mondta.

Rjabkov közölte, hogy Moszkva keresi az alternatívákat a pénzügyi tranzakciókat akadályozó szankciókkal szemben. Ehhez szerinte meg kell szabadulni a dollártól és fel kell számolni az amerikai bankrendszerrel való függőséget.

A miniszterhelyettes szükségesnek nevezte az újabb Irán elleni szankciók megakadályozását a Teherán nukleáris programjáról megkötött nemzetközi megállapodás megvédése érdekében.

Rjabkov az RT orosz állami televízióknak nyilatkozva „nagyon veszélyes változásnak” nevezte, hogy „az Egyesült Államokban az internetplatformokat bevonják a politikai küzdelembe”. Ezt arra reagálva jelentette ki, hogy több vizsgálat is megpróbálja megállapítani, milyen közösségi médiában végrehajtott manipulációkkal befolyásolhatta Moszkva a tavalyi amerikai elnökválasztást.

A politikus szerint Washingtonnak nincs bizonyítéka arra, hogy Moszkva beavatkozott a választási küzdelembe, különben azt már rég nyilvánosságra hozta volna. (MTI)

Illegális bevándorlás

Emelkedtek a menedékkérők ellátásának költségei Németországban

Több mint 70 százalékkal emelkedtek a menedékkérők ellátásának költségei Németországban tavaly az egy évvel korábbihoz képest a szövetségi statisztikai hivatal (Destatis) kimutatása szerint, amelyről a Bild című lap számolt be szerdai számában.

A szövetségi kormány, a tartományi kormányok és az önkormányzatok tavaly 9,23 milliárd eurót költöttek el a menedékkérők ellátásáról szóló törvény alapján, ami 73 százalékos növekedés az egy évvel korábbi 5,2 milliárd euróhoz képest.

A költségek annak ellenére nőttek robbanásszerűen, hogy az ellátásra jogosultak száma a 2015-ös 974.551-ről 728.239-re csökkent. A Destatis szerint ez mindenekelőtt annak tulajdonítható, hogy emelkedett a menedékkérők elszállásolására használt ingatlanok bérleti díja, és a menekültügyi rendszer

túlterheltsége miatt csak tavaly tudtak elkönyvelni sok 2015-ös költséget.

Egy menedékkérőre vetítve tavaly 12.680 euró közpénzt költöttek el, havonta durván ezer eurót. A tartományok sorában Észak-Rajna-Vesztfália áll az első helyen, ott egy év alatt 1,97 milliárd eurót fordítottak a menedékkérőkre. A második Bajorország 1,44 milliárd euróval, a harmadik Berlin 953 millió euróval. A menedékkérők a szállás mellett havi 354 euró értékben kapnak juttatásokat, ebben benne van az étkezés, a ruházkodás és a testápolás költsége, valamint 135 euró szabadon elkölthető pénz. A menedékkérők így nagyjából 50 euróval kevesebbet kapnak, mint akik a szociális és munkanélküli-ellátás leggyakoribb formájában, az úgynevezett Hartz IV segélyben részesülnek, ennek összege a lakásbérlet és a fűtés mellett 2015-ben havi 399 euró, tavaly pedig 404 euró volt. (MTI)

Ország – világ

Stratégia az immunoglobulin-ellátásról

Az első immunoglobulin-dózisokat novemberben megkapják a páciensek, biztosították tegnap a gyártók Florian Bodog egészségügyi minisztert egy találkozón, amelyen a betegek érdekeit képviselő személyek is részt vettek. A szaktárca közleménye szerint a találkozón egy közös stratégiában is meg egyeztek a hazai piac immunoglobulinnal való ellátásáról rövid és hosszú távon. „Egyik gyártó biztosította az egészségügyi minisztert, hogy az immunhiányos betegségek kezelésére való első 900 immunoglobulin-adag még novemberben a páciensekhez kerülhet, januárban további 3.000 adagot kapnak a betegek. Mi több, egy másik gyártó kivonult az országból 2016 májusában, azonban most bejelentette, hogy visszatérne” – áll a tájékoztatóban. (Agerpres)

Elérhető az érettségítétel-minták

Tegnapról elérhető az oktatási tárca honlapján a nyolcadikosok országos felméréje, valamint az érettségi vizsga tételintéi. A tanulók a subiecte2018.edu.ro weboldalon tölthetik le ezeket. Az oktatási minisztérium szerint az országos felmérés tételintéit három követelmény alapján állították össze: érthető, precíz fogalmazás, közepes nehézségi szint és annak lehetősége, hogy 120 perc alatt megoldhatóak legyenek a tételek. Az érettségítétel-mintákat a vizsgaprogrammal összhangban állították össze, úgy, hogy ezek teljesen átfogják a tananyagot. A tételek felépítése nem változott az előző évekhez képest. (Agerpres)

Magas a ROBOR

Az előző napi 1,87 százalékról 1,89 százalékra nőtt szerdán a háromhavi irányadó bankközi kamatláb, a ROBOR 3M, ami 2014 szeptembere óta nem volt ilyen magas – derült ki a Román Nemzeti Bank adataiból. A hathavi ROBOR az október 31-i 2,02 százalékról 2,03 százalékra nőtt. A kilenchi havi irányadó bankközi kamatláb is nőtt: a keddi 2,07 százalékról 2,08 százalékra. A háromhavi ROBOR értéke azért fontos, mivel ennek alapján számolják ki a változó kamatozású hitelek törlesztőrészletét, miközben a hathavi ROBOR-t a jelzáloghitelek törlesztőrészletének kiszámításakor alkalmazzák. (Mediafax)

Öten égtek benn a személyautóban

Öt személy égett benn egy személygépkocsiban szerda reggel egy Suceava megyei közúti balesetben, a 17-es országúton. A Suceava megyei katasztrófavédelem tájékoztatása szerint két személygépkocsi és egy kamion ütközött össze. Az egyik személygépkocsi kigyulladt és teljesen kieggett, a tűzoltók már csak öt elszenesedett holttestet találtak benne. A másik két járműből összesen három sérültet szállítottak kórházba, kettőt pedig a helyszínen láttak el a kikerkező mentősök. A Suceava megyei rendőr-főkapitányság szóvivője szerint a balesetet egyik személygépkocsi 26 éves sofőre okozta, aki elvesztette az ellenőrzést a jármű fölött, és a teherautónak csapódott. (Agerpres)

Év végi „pénzválság”

(Folytatás az 1. oldalról)

beszámolókból, indoklásokból, jóváhagyásokból, nyugtákból álló dosszié összeállításának bürokratikus folyamatában. Úgyhogy inkább el sem kezd...

A pénzhiányra visszatérve, a szaktárca hozzáállása ismét „nemtudom” stílusú, a szóvivő szerint a bérek kifizetését prioritásként kezelik. Remélhetőleg nem a vagy-vagy eset áll fenn, hanem az is-is: azaz a betegek ellátását is éppen olyan prioritásként kezelik, mint a bérek kiutalását... A helyzet a szóvivő szerint például úgy „oldható meg”, hogy a kórházak hitelre vásárolják meg a gyógyszereket. De az sem kizárt, hogy költségvetés-kiadások lesz – mondja az egészségbiztosítási pénztár. Persze ez is csak elemzések, elszámolások, szakmai találkozók után, úgyhogy nem máról holnapra. Aki ma beteg, annak ez csekély vigasz...

Életfontosságú, hogy az egészségügyi ellátórendszerben dolgozókat – akik még itthon maradtak – tisztességesen megfizessék. Ezt senki nem vonja kétségbe, hiszen ha nem így történik, folytatódni fog az orvosi- és nővér-elvándorlás. Azonban fontos az ilyen gazdasági intézkedések fenntarthatósága, hogy az ne az egészségügyi ellátás kárára történjen. Egyelőre úgy tűnik, a felismerés, hogy az egészségügyre kiemelt figyelmet kell fordítani, megtörtént, már csak a rendszer működésén kellene javítani. Nem csak tervekkel, elméletekkel, nyilatkozatokkal. A gyakorlatban is.

460 éves a Református Kollégium

(Folytatás az 1. oldalról)

világának megújulása között vont párhuzamot, arra emlékeztetve a jelenlévőket, hogy 194 éve, november 3-án jelent meg Bolyai János híres levele, amelyben arról értesíti apját, hogy a „semiből új világot” teremtett.

Mátéfi István a Barátság díj létrehozásának gondolatát is megosztotta hallgatóságával. A javaslat szerint a kitüntetést minden tanév végén a Bolyai liceum igazgatója egy „refis” diáknak, a Református Kollégium vezetője pedig egy bolyais diáknak adná át, a díjban a másik iskolából legtöbb barátot gyűjtő fiatal részesülne.

A címer üzenete

Kirsch Attila, a Református Kollégium – Bolyai Farkas Elméleti Líceum Öregdiákok Baráti Körének elnöke a baráti kör több mint két évtizedes cselekvésprogramjának lényegéről, a múltban gyökerező hagyomány megőrzéséről, továbbadásáról szolt, majd köszönetet mondott mindazoknak, akik az elmúlt években, évtizedekben fontosnak tartották azt, hogy a tanintézetnek újra legyen jelene és jövője. Kirsch Attila az ötven éve, idén éppen ötszörre megrendezésre került bolyais világtalálkozó sikerét is felidézte, amelyhez a diákok is nagyban hozzájárultak. A tíz éve visszahelyezett

címer kapcsán a baráti kör elnöke így fogalmazott:

– Bárkinek, aki felnéz rá, éreznie kell a biztató, hitvalló ének üzenetét: „Erős várunk nekünk az Isten, és fegyverünk ellenség ellen”.

Beszéde végén Kirsch Attila kiemelte, hogy az 500 éves reformációban benne kell lennie az oktatásban, ez pedig nagy kihívás és felemelő érzés a tanintézet számára, amelynek a viharos időkben kösziklaként kell állnia.

Fiatalok reformációja

A továbbiakban a Református Kollégium diákjai vették át a szót. A XII. beta osztály *Az erdélyi reformáció* című összeállításában a németországi Worms központját díszítő szoborcsoport alakjait, a négy előreformátort és magát Luther Mártont jelenítette meg.

Különleges hangulatú, kivetítéssel kísért előadásukban az erdélyi reformáció terjesztőiről, Honterus Jánosról, a százvidék – többek között Brassó – reformátoráról és Heltei Gáspárról is szó esett, akinek a kolozsvári reformáció köszönhető, de a protestantizmus terjesztésében fontos szerepet vállalt nők, az áldozatos életű főúri és polgáraszonnyok alakja is feltűnt. A múltbéli visszatekintés végén elismerték a diákok, hogy 500 év történéseit lehetetlen

Fotó: Antalfi Imola

minden részletében összefoglalni, majd így zárták a színvonalas műsort:

– Nem az a legfontosabb, hogyan terjedt el a magyar reformáció, hanem az, hogyan éljük meg mi, diákok.

A tizedikesek egy hasonló műsor első próbáját tartották meg az iskola dísztermében, a genfi Reformátorok Falát jelenítve meg. Ehhez a produkcióhoz kapcsolódott Lőrincz István lelkipásztor szavalata, Illyés Gyula *A reformáció genfi emlékműve előtt* című verse. Az ünnepi délelőtti hangulatát az iskola Sola Gratia kórusa és a IX. beta reformá-

tus teológia osztály zenei szolgálata emelte.

A rendezvény a diákok *Az én gyülekezetem* címmel írt könyvének bemutatásával zárult.

A kiadvány ötletgazdája Benedek Zsolt igazgató volt, aki az erdélyi református egyházkerület pályázatának meghirdetése után kérte fel a tanulókat saját gyülekezetük bemutatására. A munkában 50–55 fiatal vett részt, akik gyülekezetük lelkipásztortól, illetve vallásánároktól is kértek adatokat templomuk, egyházi közösségük múltjának, jelenének megismertetéséhez.

Aláírták a szerződést a Kultúrpalota felújítására a kivitelező céggel

A Maros Megyei Tanács 2017. október 31-én írta alá a szerződést a Romconstruct Group Kft. és a Concas Rt. által alkotott társulással a műszaki tervek és a kivitelezési munkálatok elvégzésére a Kultúrpalota felújítása érdekében. A társulás vezetője a ploiești-i Romconstruct Group Kft.

A szerződés értéke 3.760.013,00 lej héa nélkül, a kivitelezési határidő pedig 33 hónap, amelyből: * 5 hónap áll a kivitelező rendelkezésére, hogy elkészítse az építkezés engedélyezési tervét és a kivitelezési tervet, illetve beszeresse a szükséges engedélyeket, tanúsítványokat, valamint hogy elkészítse a műszaki tervet; * 4 hónap áll a hasznélvező, illetve a Közreműködő Hatóság/a Regionális Operatív Program Menedzsment Hatóságának a rendelkezésére, hogy ellenőrizze és jóváhagyja a műszaki tervet; * 24 hónap pedig a kivitelezési munkálatok ideje.

A projekten belül elvégzendő legfontosabb tendők a következők:

a külső munkálatok: • a külső burkolatok, külső nyílászárók, tetőszerkezet és tetőzet, kerítésalap javítása; • a dekoratív fémelemek helyreállítása; • a külső köelemek javítása; • fémfeliratok a hom-

lokzaton; • a külső villamos berendezések javítása, illetve a belső munkálatok: • javítások a megyei könyvtár lépcsőházában; • javítások a Tükörteremben, belső burkolatok; • a vászonképek helyreállítása; • a faburkolatok és a padlózat helyreállítása; • a koncertteremben az orgona javítása.

A műemlék digitalizálása és a népszerűsítése marketingtevékenységek által szintén része a tervnek.

A Kultúrpalota felújítására vonatkozó projekt a 2014-2020 közötti Regionális Operatív Program 5. Prioritási tengelyének (A városi környezet javítása és a kulturális örökség állagmegőrzése, védelme és fenntartható hasznosítás), 5.1 Beruházási prioritása (Természeti és kulturális örökség állagmegőrzése, védelme, előmozdítása fejlesztés által) keretében nyert finanszírozást. A program menedzsmenthatósága a Regionális Fejlesztési Minisztérium, illetve az európai alapokért és közgazgatásért felelős minisztérium, a közreműködő hatóság pedig a Központi Fejlesztési Régió Ügynöksége.

A Maros Megyei Tanács sajtóirodája

Fotó: Nagy Tibor (archív)

A katalán nej

Olvassom, hogy a katalán vezető, a miniszterelnök felesége román. Nekünk, magyaroknak nem oly meglepő hír; hiszen egy időben lépten-nyomon magyarokat fedeztünk fel a nagyvilág vezető hatalmainak közelében, ágyában, asztalánál, a filmiparban és a nígériai kalózkodók által elraboltak között is. Szerettünk világot látni, olykor, mint például 1956-ban, szinte országostól kerekedtünk fel szerezni próbálni, és lettünk legkevesebb Nobel-díj-bérlők. De – és ezzel a magyarságkutató ügyét részlegesen lezárnam – a történelem is tele van magyarokkal, hogy mást ne mondjak, az ókori Keleten ott volt Bab Ilona és a sumer rokonság, a sumerlehelés patikaméreglen. (Vágy a sumerlehelés?)

Ambátor nem ez adja meg a hír legfőbb ütősségét, mellbevágó jellegét. Hanem az, hogy ez az asszony, aki 1994-ben eretségtelt Vasluiiban és újságíró lett, amatőr színjátszott a jászvásári egyetem színjátszó csoportjában angol-francia szakos hallgatóként, sőt kacérkodott a színpaddal is élet- és hivatásszerűen, elvetődött egy katalán kisvárosba, Gironába is, hol egy fesztivál alkalmával megismerkedett a kultúrígazgatóval. (En is ismerkedtem már kultúrfelelősökkel, nővel és férfival, de nem mentem hozzájuk, nem létesítettem velük élet- és sorstársi kapcsolatot.) Leveleztek, e-maileztek, buktak a fészre, és aztán össze is házasodtak 1998-ban római katolikus és román ortodox rítus szerint Gironában és Vasluiiban. (Lehet, hogy azóta testvérvárosi kapcsolat is létesült a két település között, tekintve, hogy a Puigdemont család évente átrándul Vasluiiba nagyszülő-látogatásra, ha mostanra a román kormány nyomására meg nem kellett szakítani a testvériesülést, mert szeparatistákkal mi, román kormány és pártok nem barátkozunk, és nem is bátorítjuk őket országszágató mutatóványokra.) A házaspár frigyét áldás kísérte, két kisleányuk született, akiket ugyancsak két-két alkalommal két külön országban tartottak kétféle keresztvíz alá. (Dupla kereszt, avagy hesteg.)

A kultúrház egykori igazgatója pedig nem volt más, mint Carles Puigdemont, a most még fungáló, az elszakadást hirdető miniszterelnök. Ezt már csak azért is követendő példának tartom, mert feltételezésem szerint legalább a katalán művelődési házak igazgatóinak van némi fogalmuk a kultúráról, és nem zárólag az igazgatás (= basáskodás, szexuális zaklatás – mint a hatalommal való visszaélés legidősebb megnyilatkozása) tölti ki minden percüket és gondolatukat.

Az asszonyról, aki utóbb újságíró lett, pedig azt tartja a spanyol hivatalos sajtó, hogy Puigdemont rossz szelleme, ő ugyanis a legnagyobb híve, rajongója az elszakadásnak, Katalónia függetlenségének. Egy fiatal nő Vasluiból, aki annak előtte mást sem hallott január 24-én, mint „hai să dăm mâna cu mâna” (jér, add a kezed, fogjunk össze), meg az egyesülés hóróját táncikálták minuszokban az utcákon, nem is szólva arról, hogy Moldvát félbevágott országrésznek tekintették, a Pruton túliakat is ide kell ölelni a honi korupcikázásba, mintha nem lenne nekik elég a helyi oroszbarát maffia uralma.

Közhely, hogy a magyar sajtó/politikum a katalánoknak drukkol, kimondva-kimondatlanul, a román pedig pártállás nélkül retteg, hiszen abban a tévhitben él, hogy Erdély szárnyra kap, s akkor mi lesz velünk, fiúk-lányok, főnökök és kiskirályok?!

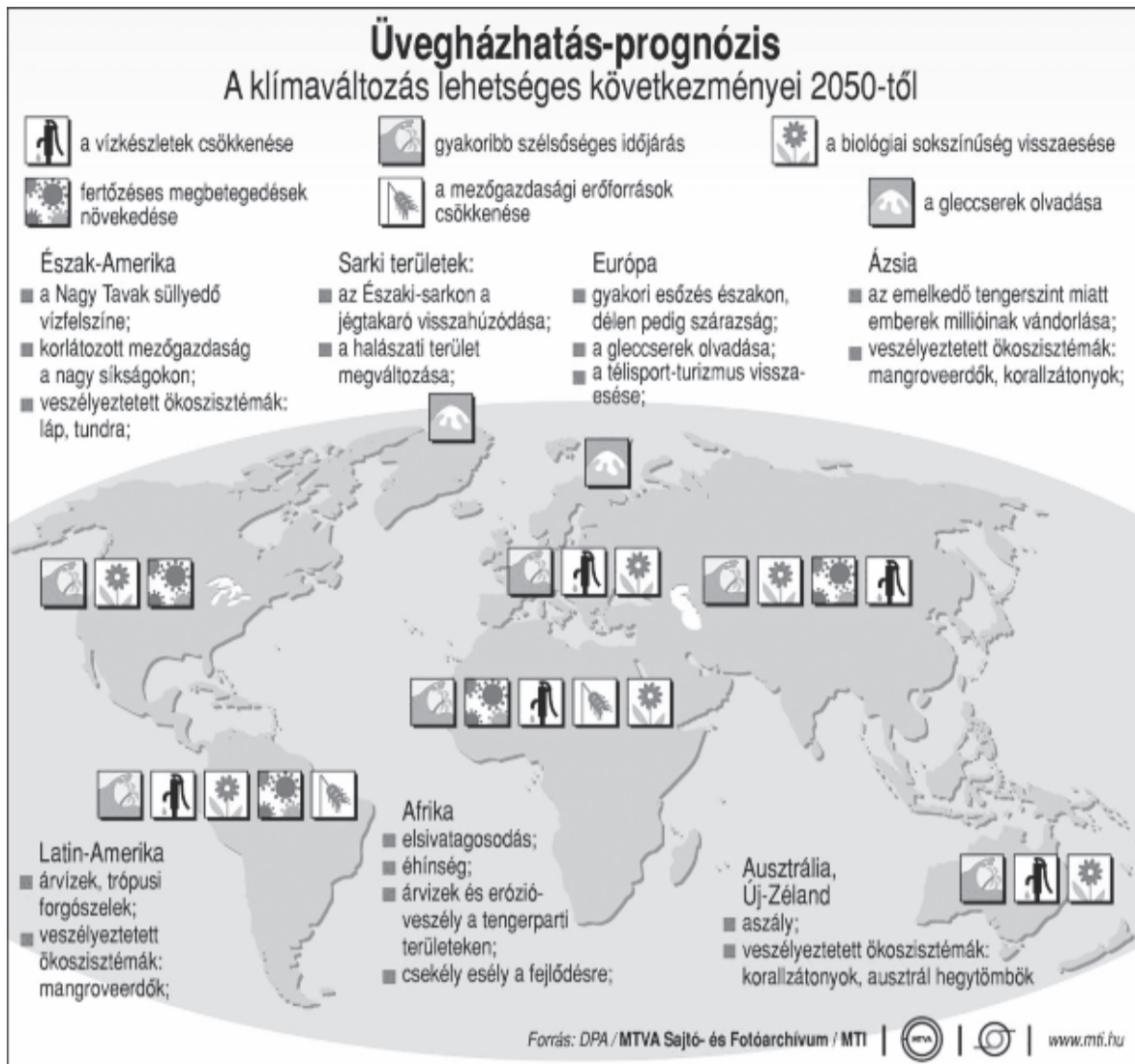
Úgy látszik, szükséges a távolság, a fizikai földrajzi távolság/a másság közelsége, hogy az országrészek autonómiáját, az önállósulásokat ne tekintse a vasluii vagy krajovai ember ördögtől valónak. Az más kérdés, hogy mekkora realitásértéke van az önállóságra vergődött és abban prosperálni tudó országocskáknak, és hogy mikor enged majd az unió abból az alkotmányos elvéből, hogy nem muszáj egyöntetűen csak szavazattöbbséggel egy országot beengedni az államok önkéntes társulásába. Koszovót nem venné fel Szerbia, Ukrajnát Oroszország, bár ezek még nincsenek benne az EU-ban. De Spanyolország annál inkább.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Elismerés dr. Jung János professzornak

2017-től az Orvostudományi Akadémia tagjai közé választották prof. dr. Jung János egyetemi tanárt, patológus főorvost, aki éveken át a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyászati Egyetem Patológiai Tanszékét vezette és a Doktori Iskola igazgatója volt.

Országos viszonylatban is a legjobb patológusok között tartják számon, aki biztosan kórismézi a rákos daganatokat. Szakkönyvei közül, amelyek száma meghaladja a tizenkettőt, úttörő jelentőségűnek

számít az *Iatrogén patológia*. Az egyetemi jegyzetet, amelyből könyv lett, az orvostanhallgatók számára tanulságos tantárgy oktatására írta, amelynek bevezetése az ő nevéhez fűződik. Könyve azokról a kórfolyamatokról szól, amelyeket az orvosi beavatkozások okoznak a beteg kivizsgálása, gyógyszeres, sugár- vagy műtéti kezelése során. Szakkönyve alapján vezették be az iatrogén patológia oktatását a temesvári orvosi egyetem díszdoktori cím adományozásával ismert el munkásságát. Nyugdíjas emeritus professzorként továbbra is oktatja a patológiát és az iatrogén patológiát. Tudományos kutatói munkáját is folytatja, amelynek döntő szerepe volt abban, hogy az orvostudományi akadémia tagjává választották.

Érdeklődésemre elmondta, hogy átfogó dossziét kellett összeállítania szakmai tevékenységéről, tudományos projektjeiről, magas impaktfaktoros folyóiratokban közölt tudományos publikációiról,

azok idézetségéről. Hozzátette, hogy munkatársaival jelenleg a gyomor- és vastagbél-daganatok kutatásán dolgoznak, a daganatok áttétképződési hajlamát, terjedésének gyorsaságát vizsgálják, ami a daganatos betegségekben kulcskérdést jelent.

– A hám eredetű rákos daganatokban olyan átalakulások mennek végbe, amelyek során a hámszövetek átalakulnak mozgásra képes mezenchimális fenotípusú sejtekké (epiteliális-mezenchimális tranzíció), és ez az átalakulás teszi lehetővé, hogy a testben elvándorolva áttétet képezzenek. Arra keressük a választ, hogy a különböző típusú daganatok esetében milyen módon lehet befolyásolni ezt a folyamatot. Abban reménykedünk, hogy hozzájárulunk ennek a folyamatnak a tisztázásához, és végül lassításához, megfékezéséhez. Mindez azért nagyon lényeges, mivel a daganatos megbetegedések között a vastagbél-daganat egyike a leggyakoribbaknak – mondta Jung professzor, akinek gratulálunk az elismeréshez. (bodolai)

A kórházi dolgozókat oltják be először

Miközben országszerte tüntettek a védőoltások ellen, megynkbe 720 adag influenza elleni oltóanyag érkezett, amit először is a legnagyobb veszélynek kitétt kórházi dolgozóknak adnak be.

November közepére ígérték a szükséges további 14.000 adagot, amit majd a családorvosoknak osztanak ki. Jelenleg a 14 éveseknek szükséges diftéria-tetanusz emlékeztető oltás hiányzik még – tájékoztatott Stelian Caraghiaur, a közegészségügyi hatóság szóvivője.

Jócskán megkésve érkeznek az

influenza elleni oltóanyag, ami két hét elteltével fejti ki hatását. A statisztikák szerint az idén ősszel sokkal kevesebb a légúti fertőzések száma, és enyhébb lefolyásúak, mint a korábbi években, influenzás eset pedig még nem fordult elő megynkben.

A tájékoztatók szerint az influenzavírus az egészséges embert is megbetegíti, és erős, fiatal személyeknél is komoly szövődmények alakulhatnak ki. Tudni érdemes, hogy a múlt évi oltás már nem biztosít védelmet, különben is minden évben változik a vírus. Az oltóanyag hatástalanított vírus tartal-

maz, ezért nem lehet megbetegedni tőle – állítják a szakemberek, a két hét alatt viszont, amíg hatni kezd, megfertőződhet az is, akit beoltottak, tehát ilyenkor is ajánlatos az óvatosság. Az oltást terhes nők is megkaphatják, olyan az oltóanyag minősége.

Senkit sem köteleznek, hogy beoltassa magát, de a családját is védi az, akit oltást kap. Természetesen a megelőzés a legfontosabb, az influenzás személyekkel való kapcsolat kerülése, a gyakori és alapos kézmosás. A megfázás nem okoz influenzát, súlyos légúti fertőzést viszont igen. (b.)

A gyermekkori elhízás és a sportolók étkezése

A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyászati Egyetem égisze alatt két egymást követő tanácskozás helyszíne a marosvásárhelyi Imperial Szálloda. Tegnap vette kezdetét a táplálkozástani és diétetikai országos konferencia. A gyermekkori elhízás aktuális problémái, a megelőzési és kezelési lehetőségek a témája a rendezvénynek, amelynek munkálatai ma is folytatódhatnak.

Pénteken nyílik meg a több tudományterületet érintő kinetoterápiai kutatásokról szóló nemzetközi tanácskozás, amelyen a sportolók fizikai aktivitásáról és táplálkozásáról hangzanak el előadások.

A rendezvényeket a táplálkozástudományi és a mozgástudományi tanszék, valamint a Romániai Táplálkozástani és Diétetikai Egyesület szervezte.

Új ízt azonosítottak ausztrál kutatók

Egy lehetséges hetedik ízt, a szénhidrátét azonosították ausztrál kutatók, akik azt próbálják feltárni, miként kapcsolódik ez az íz a keményítőben gazdag ételek fogyasztásához.

„Ez jellemzően cukor, annak érzékeny kellemes édes ízével, amelyre a legtöbben vágyanak a szénhidrát után. Kutatásunk azonban megmutatta, hogy van egy érezhető ízminőség, amelyet az édes íztől független más szénhidrátok fogyasztása idéz elő” – mondta Russel Keast, a Deakin Egyetem professzora, a kutatás vezetője.

A kutatók két szénhidrátot, a maltodextrint és az oligofruktózt vizsgálták, mindkettő megtalálható az alapvető élelmiszerekben, mint a kenyér, a tészta vagy a rizs.

Az első vizsgálatok megmutatták, hogy ezeket a szénhidrátokat az ember képes érzékelni a szájában – olvasható a *medicalexpress.com* orvostudományi hírportálon.

Utána megvizsgálták, hogy a szénhidrátokra való érzékenység összefügg-e azzal, hogy keményítő-tartalmú ételeket fogyasztottak.

A *Journal of Nutrition* tudományos folyóiratban ismertett tanul-

mányukban 34 felnőttet vizsgáltak.

Több keményítő-tartalmú ételt fogyasztottak azok, akik a leginkább érezték a szénhidrát ízt, és derekuk is vastagabb volt. Specifikusan néztük a derékméretet, mivel az az étrenddel összefüggő betegségek kockázatának jó mércéje – magyarázta Julia Low, az egyetem kutatója.

Az új ízek kutatásának ezen irányú fontos az étrenddel kapcsolatos krónikus betegségek, mint az elhízás egyre növekvő problémája miatt. A növekvő energiabevétel, különösen az energiában gazdag ételek nagyobb fogyasztása az egyik fő oka a túlsúly és az elhízás globális növekedésének, és a szénhidrátok jelentik étrendünk fő forrását – magyarázta Keast professzor, akinek kutatócsoportja éveken keresztül azonosította a zsírt mint hatodik ízt.

„Érdekes, hogy a zsír íz kutatásakor azt találtuk, kevesebb zsírtartalmú ételt fogyasztottak azok, akik érzékenyebbek a zsírra, de a szénhidrátok esetében ez éppen fordítva van – tette hozzá a professzor.

Az ember hat ízt – édes, savanyú, keserű, sós, unami és zsír – képes érzékelni. (MTI)

Fejüknél összenőtt szíami ikreket választottak szét indiai sebészek

Fejüknél összenőtt szíami ikreket választottak szét indiai sebészek egy 16 órás műtétet Újdelhiben – tudósított a BBC hírportálja.

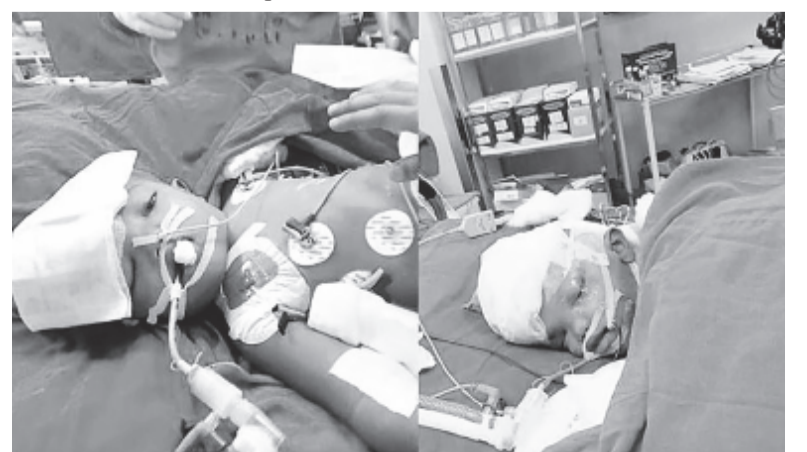
A két éves kislányt, Dzsagát és Káliát most az intenzív osztályon ápolják – közölték az állami kórház orvosai. A műtétet egy 30 tagú orvoscsoporthajtotta végre, elsőként Indiában.

A kislány véreire és agyszövetére is összenőtt, ami rendkívül ritka, hárommillió születésre jut egy ilyen eset. A koponyánál összenőtt (cranoipagus) újszülöttek fele nem éli túl a 24 órát.

A műtétet követő 18 nap dönti el, hogy sikeres volt-e a szétválasztás – mondta el az orvoscsoporthajtó Press

Trust India hírügynökségnek. „Mindkét gyerek szenved egyéb betegségekben is, Dzsagának szívproblémái, Káliának vesepanaszai vannak. Dzsaga eleinte egészséges volt, most a testvére állapota jobb” – magyarázta A.K. Mahapatra idegsebész. Az orvoscsoporthoz tartozó szétválasztás után a legnagyobb feladat a hiányzó fejbőr pótlása volt, mivel a műtét után nagy területen fedetlen maradt a kislány koponyája. „Ha minden jól megy, a következő lépés a koponya rekonstrukciója lesz” – tette hozzá Manis Szinghal plasztikai sebész.

Az első műtétet augusztus 28-án végezték, akkor választották el egymástól az összenőtt véreket. (MTI)

Forrás: AIMS

Szervezetünk rejtélyes laboratóriuma

Beszélgetés prof. dr. Máthé János biokémia-professzorral

Egyetemi munkássága idején az élet titkait fűrészte, s e titkok alapjait képező, látszólag elvont biokémiai folyamatokat kiváló pedagógiai érzéssel, figyelemfelkeltő erővel és gyakorlatiassággal ültette át a mindennapi életbe – jellemezték volt egyetemi munkatársai, utódai prof. dr. Máthé Jánost, a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem nyugalmasított emeritus biokémia-professzorát, a Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagját. Nyolcvanadik születésnapját a Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerészképzésért Egyesületnél ünnepelték, ahol orvos fiai, volt és jelenlegi munkatársai, tanítványai köszöntötték.

Bodolai Gyöngyi

A biokémia érdekesebbnek tűnt

Máthé János az egyetlen egyetemi oktató, aki ez idáig a MOGYE-n biokémiából elnyerte a professzori címet. Nyugdíjazásáig (2007) az általános orvosi, a fogorvosi és a gyógyszerészeti kar hallgatóinak oktatta az élő szervezetek kémiai felépítését, a bennük végbemenő kémiai reakciókat, anyagcsere-folyamatokat, a hormonok működését, a genetika és az élettan biokémiai alapjait. „Az orvostudomány megválaszolatlan kérdéseire kereste a választ”, és erre ösztönözte azon hallgatóit is, akik biokémiából írták államvizsga-dolgozatukat. Nyugdíjazását követően alapító és elnökségi tagja a Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerészképzésért Egyesületnek, ahol továbbra is érdekes előadásokat tart.

Máthé professzor 1937-ben született Magyarorszáron, a dicsőszentmártoni vegyészeti középiskolában érettségizett, és 1961-ben államvizsgázott a MOGYI gyógyszerészeti karán.

Mielőtt a kémia iránti érdeklődéséről kérdezném, már mondja is, hogy a dicsőszentmártoni vegyi kombinátban töltött iskolai gyakorlat során figyelt fel a gázmaszkkal dolgozó munkásokra, akik szembetegséggel és a különböző részlegeken egyéb betegségekkel küszködtek. A látottak hatására gondolkodott el azon, hogy vajon mi történik azokkal a vegyi anyagokkal, amelyek bekerülnek a szervezetbe, és ebből a kíváncsiságból kiindulva választotta a gyógyszerészetet.

A kémiát egymagában túl száraznak éreztem, a biokémia érdekesebbnek tűnt, mivel 70 százalékban kémia, a többi biológia. Eperjessy tanárnő észrevette az érdeklődésemet, felkarolt, és rám bízta a gyakorlati órák előkészítését és megtartását a harmadéves hallgatóknak. Államvizsga-dolgozatomat a biokémia tanszéken dr. Eperjessy Anna professzor irányításával írtam a C-vitamin tejből és takarmányból való meghatározásáról. Végzés után belsőként (intern) az egyetemen maradtam, és a Gyógyszervállalatnál (Centrofarm) töltött, rövid ideig tartó gyógyszerellenőri munka után végigjártam az egyetemi ranglétra minden fokát, míg 2000-ben elnyertem a professzori címet. Időközben prof. dr. Rácz Gábor irányításával készítettem el doktori dolgozatomat, amely a poliuronidokról, azaz a nyálkaanyagok kémiai és biokémiai vizsgálatáról szól. Úttörőként olyan gyógynövényekkel is foglalkoztam, amelyeket én vizsgáltam meg először (Heli-anthemum sp.). Érdekes genetikai összefüggést találtam két mályvafajnál, amelyeknél a nagymolekulájú, nyálkatermészetű uronsavszármazékok tulajdonságai és összetétele egyértelmű összefüggést mutat a kromoszómák számával.

Nyalkaanyagok és hasznosíthatóságuk

– Milyen következtetésekre jutott?
– Meghatároztam a szerkezetüket, a szétválasztott anyagrések molekulatömegét, mikroheterogenitását a gélfiltráció (gél-sűrítés) és az gélelektroforézis módszerével, hogy a hatékony rész megtaláljam. Az eredményeket, a hatóanyagot és kiválasztásának módszerét 15 közleményben jelentettük meg jelentős szaklapokban, köztük a *Planta medica* német nyelvűben is, olyan újdonságként,

amelyet átvett a *Deutsches Arzneibuch* (Német gyógyszerkönyv). Az érdeklődés akkora volt, hogy 30 kérést kaptunk a teljes dolgozat elküldésére.

– A talált hatóanyagokat a gyógyászatban mire lehetett felhasználni?

– A nyálkaanyagokat uronsavtartalmuk miatt alumínium- és bizmut-ionnal egyesítettem (komplexáltam), így két termék jött létre. A bizmut-poliuronidot néhai dr. Nüszl László bőrgyógyász főorvos a lábszárfelekélyek kezelésére használta. Az alumínium-poliuronid komplexszel állatokon hisztaminnal és reszterpinnal kiváltott gyomorfelekély kezelésére végeztünk kísérleteket. Antipeptikus, bevonó és gyógyító hatása az esetek 80 százalékában meggyógyította a gyomorfelekélyt. Mielőtt a létező szerek helyettesítésére a poliuronidból gyógyszert készíthetünk volna, a rendszer-váltás, munkatársaim távozása, az új katedra-főnök érkezése véget vetett a kísérleteknek.

Vas és magnézium – új gyógyszerek

– Melyek voltak az új kutatási témák?
– A vas anyagcseréjével foglalkoztunk, ami szintén elnyerte a tetszésemet. Mivel a vas hiánya anémiát okoz, egy vastartalmú szirup létrehozásán kezdtünk el dolgozni. Először a nehézfémekkel kapcsolatba ke-

lő szirupot is készítettünk, de nem lett belőle gyógyszer.

Vitaminok és hiánybetegségeik

– Behatóan foglalkozott a vitaminok szerepével is.

– A tíz szakkönyv, kurzus közül, amelyek szerzője, társszerzője vagy egy-egy fejezet írója vagyok, a Lyra Kiadónál jelent meg a vitaminok és koenzimek biokémiai és gyógyászati jelentőségéről szóló kötet. Ebben a fiam, dr. Máthé Lehel belgyógyász főorvos is szerzőtársam volt.

A vitaminok nélkülözhetetlenek az ember számára. Ha nem kerülnek be a szükséges mennyiségben a szervezetbe, hiánybetegséget okoznak. A C-vitamin hiánya a skorbut (csont- és ízületi fájdalmak, fogínyvérzés, mozgó, kihulló fogak) okozója. A vitaminok egy része koenzim szerepet tölt be, azaz az enzim segédanyaga, ugyanis hiányukban az enzim aktivitása nem következik be. Az enzimek fehérjék, és a fehérje úgy tud katalitikus funkciót ellátni, ha jelen van a koenzim. Az emésztésben például a pepszin a katalizátor.

A PP-vitaminnak (amit a gabonamagvak, tejtermékek tartalmaznak) a hiánya pellagrát (bőrbetegség, hasmenés, elbutulás) okoz.

Máthé professzort fiai, unokái, tanítványai és tisztelői köszöntötték

rülő személyeket ért ártalmakon akartunk segíteni, hiszen az ólom például gátolja a hemoglobin bioszintézését, ezért a szervezetbe kerülve vashiányos vérszegénységet okoz. A Ferobotnak nevezett szirup elkészült, szabadalmazták, kisüzemi szinten az egyetemen állítottuk elő, Sirofer néven a vásárhelyi gyógyszergyár, az Armedica gyártotta.

– Említette, hogy volt egy harmadik kutatási téma is, hasonlóan érdekes, mint az első kettő.

– A magnéziumról készült tudományos dolgozatomat egy magyarországi magnéziumkongresszuson adtam elő sikerrel.

– Mi a szerepe a magnéziumnak, indokolt-e, hogy manapság annyira népszerűsítik?

– A magnézium a szervezetünkben zajló minden fontos biokémiai folyamat enzimeinek az aktivátora, azaz segít kifejteni a hatását. Az enzimek a szervezetben lejátszó folyamatok reakciósebességét növelő anyagok, biokatalizátorok. A szénhidrátok lebontásának folyamatában (glikolízis), a központi anyagcsere-folyamatokban (citrát kör) több mint 300 enzim igényli a magnézium jelenlétét. Hiánya idegességet, álmatlanságot, lehangoltságot, erőtleniséget, a szellemi kapacitás lassulását okozza. A stressz növeli a szervezet magnéziumszükségletét. Az öregedő szervezetben a magnézium szintje fokozatosan csökken. Jelenleg az összes élelmiszertermékünk magnéziumhiányos. Régebben a búzát megőrölték, és csak a korpat dobták el, a félbarna, barna kenyér tartalmazta a búza héjában, csírázásában levő magnéziumot, ami az olajos magvakban is megtalálható. A túlzott tisztítási módszerek eredményeként a fehérlistben már nincs elegendő magnézium, ezért tanácsos barna, félbarna kenyeret fogyasztani.

A magnézium népszerűsítése valóban indokolt, mert rendszeresen pótolni kell a szükséges fiziológiás mennyiséget. Ez csak akkor lehetséges, ha mindenevők vagyunk: hús, barna kenyér stb. Egyetemi szinten magnézi-

A vitaminok két csoportba oszthatók, a vízben oldódó és a zsírban oldódó vitaminok. Az elsőkben van a B-vitamin család és a C-vitamin. A másodikban az A-, D-, E-, K-, F-vitamin, amelyek felszívódásához szükség van egy bizonyos mennyiségű zsíradékra. Az A-vitamin hiánya látási zavarokat okoz, a D-vitamin hiánya a csontosodást, a fogazatot érinti, az E-vitamin antioxidánsként a hormonműködésben fontos, ezért az utódnemzésben van szerepe. A K-vitamin a véralvadást befolyásolja, és jelenleg is a figyelem középpontjában áll.

– Milyen élelmiszerekkel tudunk K-vitamint bevinni a szervezetünkbe?

– A k-betűvel kezdődő növényekkel (káposztafélék), a zöld növényekkel, amelyeket nem tanácsos nagyobb adagban fogyasztani azoknak, akik véréhígítót szednek, mivel nagyobb adagban semlegesítik a gyógyszer hatását.

– Mit érdemes tudni az F-vitaminról?

– Olyan esszenciális, telítetlen zsírsavakat tartalmaz, szerkezetükben több kettős kötéssel, amelyeket a szervezet nem tud előállítani. A búzacsírában, a napraforgó- és szőlőmagban, a dióban, kukoricában, repcebén, szójában fordul elő. Az immunrendszer működését, a test szöveteinek regenerálódását, a sebek gyógyulását segíti elő, csökkenti a vér koleszterinszintjét, jó hatása van a bőrre, hajra. Hiányát a bőrön levő elváltozások, a szemszárazság jelzi.

Gyógyszerek utóélete, a Maros-víz minősége

– Bár sokat beszélhetnénk még a vitaminokról, tudom, hogy egy nagyon vaskos könyv társszerzője, amelyben a gyógyszerek utóéletéről is szó van. Mi történik, ha nem az előírás szerint tároljuk?

– A gyógyszertechnológia elméleti alapjai című 724 oldalas kötetben, amelyet néhai prof. dr. Popovici Adriana akadémikus irányításával több kolléga hozzájárulásával írtunk, a száz oldalt meghaladó biokémiai fejezet az én hozzájárulásom. A kérdésre válaszolva pedig elmondhatom, hogy ha a táro-

lási körülmények nem megfelelőek, a gyógyszerekben szunnyadó enzimek aktivizálódnak, és a gyógyszer hatása megszűnik.

– Említette, hogy a víz minőségének javításával is foglalkozott.

– Egy szegedi kutatócsoport ötlete nyomán, amely bevont a kutatásba, hozzájárultunk egy új víz tisztító szer, a BOPAC bevezetéséhez. Ez tulajdonképpen poli-alumínium-klorid, ami hatékonyabb a szennyeződések, mikroorganizmusok megkötésében, és szűrővel eltávolítható. Darabán Ottó igazgató támogatásával 1991-ben Romániában elsőként vezettük be, és 1997-ig használták a marosvásárhelyi vízüzemben, amíg a modernebb módszerek elterjedtek.

Néhai prof. dr. Bedő Károly akadémikus vezetésével benne voltam egy úgynevezett víztervben, 1980–2000 között a Maros vízének biokémiai aspektusait vizsgáltam, ami akadémiai téma volt.

Az öregedés biokémiája

– Teherbírását, szorgalmát mindig is elismerték, s ma, nyolcvanévesen sem hagyta abba a munkát. Honnan ered az ehhez szükséges erő és a kitartás?

– Diákkoromban minden vizsgámat letettem, és nyáron szülőfalumban a cséplőgépnél

dolgoztam, ami lehetővé tette, hogy megvásároljam mindazt, amire szükségem volt. Később az oktatói és a kutatómunkához hozzátartozott, hogy rengeteg bizottságban vettem részt, a felvételi vizsgától kezdve az előléptetésekig, szakkönyveket, dolgozatokat értékeltem. 200 szakkolgozatot írtam, amelyeket bel- és külföldi kongresszusokon mutattam be, többségét szaklapokban közöltem, és az Erdélyi Múzeum Egyesület keretében előadást tartottam. Több mint 50 államvizsga-dolgozatot vezettem, a hallgatóim külföldön is első és második díjakat szereztek. 15 kutatási projektben szerepeltem. 2007-ben küldtek nyugdíjba, de 2011-ig még tanítottam. A Sapientia EMTE marosvásárhelyi karán öt évig oktattam a növényi biokémiát, majd a leendő egészségügyi asszisztensek képzésében vettem részt. Jelenleg az RMOGYKE továbbképző tanfolyamán tartok előadásokat. A kutatómunkában az öregedés biokémiájával foglalkoztam, azt vizsgálom, hogy molekuláris szinten hogyan öregedik meg a szervezet.

– Szigorú tanárként emlegetik; valóban az volt?

– Igen, szigorú voltam magammal és a hallgatókkal szemben is.

– Hogyan kapcsolódott ki? Feltételezem, hogy munkával...

– Kertészkedtem és szőlőt termesztettem. Botorkán, a kertünkben gyönyörű zöldség- és gyümölcsstermesem volt. Egy-egy pohár vörösbort szívesen elfogyasztottam.

A Máthé fiúk

– Két fia van a professzor úrnak, biokémikusok nem lettek, de orvosok igen.

– Egyik a jobb kezem, a másik a bal, egyszer Szovátán hárman beszélgettünk, amikor észrevettük, hogy figyelnek. Mondta is a kisebbik fiam, hogy valószínű arra kíváncsiak, milyen nyelven beszélünk, ugyanis „kémiául” beszélgettünk.

Ha újragondém, akkor is a biokémiát választanám – erősíti meg a tantárgy iránti szeretetét, ami egyébként minden szaván átsüt, majd hozzáteszi, hogy amikor egy anyagra gondol, a képzetét látja maga előtt (a jegyzetfüzetem is teleírta velük), aztán azt, hogy mi történik a szervezettel, ha bekerül, hova költözik, milyen hatása van stb.

A születésnapjára ünnepségen jelen voltak a fiai is. Dr. Máthé Csaba, a Semeleweiss Egyetem AOK Pulmonológiai Klinikája osztályvezető főorvosa, egyetemi adjunktus, aki magyarul, németül és angolul oktatja a tüdőgyógyászatot, és a jogi egyetem elvégzését követően betegjoggal is foglalkozik. Kiseb-bik fia, dr. Máthé Lehel belgyógyász főorvos, egyetemi adjunktus Marosvásárhelyen. Mindketten a Bolyai Farkas középiskolában érettségiztek, és a MOGYE-n végezték tanulmányaikat.

És a sor a Máthé családban folytatódik tovább, hiszen dr. Máthé Csaba lánya immár negyedéves orvostanhallgató a szegedi egyetemen.

Őszi-téli férfidivat

Casoni Szálasi Ibolya

Ha egy férfi ismeri az aktuális alapvető divatirányzatokat, könnyen össze tud állítani magának egy megfelelő ruhatárat, mely nemcsak az egyéniségének felel meg, hanem vonzóvá és divatosá teszi. A 2017-2018-as hideg szezonban a férfidivat is a kényelmesség elvén alapul.

A legjobb hír idénre, hogy az ÖLTÖNYT SPORTCIPŐVEL illik viselni.

Számos neves divatház bemutatóján láthattunk a kifutókon komoly öltönyöket sportcipővel társítva.

A FELTÚRT SZÁRÚ NADRÁG is ismét divat. Ha félcipővel viseljük, a nadrág szára boka fölé kell érjen, ha magas szárú cipőt húzunk, a nadrág szárának érintenie kell azt.

Idén egy új irányzat jelent meg a férfidivatban, éspedig a kényelmes, meleg HOSZSÚ PUFÁJKA.

A klasszikus stílus kedvelőinek öröme divat az EGYENES, KÖZÉPHOSSZÚ KABÁT.

Ezek az egy- vagy kétsoros gombolással ellátott kabátok lehetnek egyszínűek vagy kockásak, és viselhetők mind övvel, mind anélkül.

Míg a pufajka és a kabát a térdet takarja, az IRHABUNDA rövid dzsekivé szelődött, ami kényelmesebb autózézetés közben. Az egyszerű szabásmód mellett találunk extravagáns darabokat is. A bőr és szőrme kombinálásával érdekes kontrasztokat lehet elérni.

Az amerikai repülőcsök viselete ihlette BOMBER DZSEKIK (bombázódzsekik) ismételten meghívték a divattervezőket. Idén a kontrasztos anyagú és színű, rátétekkel, vi-

rágmintával díszített darabok a legdivatosabbak.

Az egyszínű mellett divatosak a CSÍKOS, KOCKÁS, VIRÁGMINTÁS és a BÁRSONY anyagokból készült ruhadarabok.

A klasszikus csíkos ingek mindig divatosak maradnak, idén viszont a CSÍKOK a felsőruhára, nadrágokra, öltönyökre, kabátokra, pulóverekre kúsztak.

A kockásból idén főleg a klasszikus APRÓ KOCKÁK kerültek előnybe, melyek ingeket, pulóvereket, nadrágokat, öltönyöket, kabátokat díszítenek.

A VIRÁGMINTA nemcsak a női, hanem a férfidivatot is előzönlötte, azzal a különbséggel, hogy a férfiak számára készített anyagok viszonylag monokromatikusak és más a minták rendszere.

Az arisztokratikus megjelenést kölcsönző BÁRSONY idén a luxust kedvelő férfiak kiváltsága.

A PIZSAMA STÍLUS régóta divat a női körökben. Ezúttal a férfiak is viselhetik ezt a kényelmes, szokatlan kinézetű ruhadarabot.

A MILITARY STÍLUS (katonai stílus) is lassan klasszikussá válik mindkét nem ruhatárában. Ezúttal a divattervezők a megszokottak mellett különleges, mondhatni agresszív darabokat alkottak.

Ismét divat lett a BŐ NADRÁG, főleg öltöny részeként. Az idő fogja megmondani, hogy bevállal-e.

A kissé elfeledett ruhadarab, a PULÓVER is ismét divatos, főleg az egyszerű szabású, bő, természetes anyagokból készült, egyszínű darabok.

A FEDORA KALAPOK visszatérését főleg a durva elegancia és a romantika kedvelői fogadják majd örömmel.

Gyógyítás borral és borban oldott anyagokkal

Veress László

A „vinoterápia” különböző gyógyborok, a borral történő gyógyítás neve. Mára már kiszorult az orvosi gyakorlatból, a fitoterápiából, de a 18–19. században létezett, bizonyítja a segesvári múzeumban kiállított folyadékartó edények egyike, amelyen VINUM ANTIMONII olvasható.

A készítmény magyar nevei: dárdányos bor, antimoniumos bor, hánytató borköves bor. Négy-négy gramm antimont és káliumtartarátot (borkő) tartalmazott, amit kevés vízben és alkoholban feloldottak, majd borral kiegészítettek egy liter mennyiségig. Magyarországon és Erdélyben fehér tokaji bort használtak gyógyborként. A hánytató borköves bort hashajtó, hánytató, izzasztó hatása miatt tifuszos megbetegedésekben alkalmazták. Nagyon erős hatású szer, számos mérgezést okozott. Hivatalos volt a gyógyszerkönyvekben 1929-ig, amikor a II. brüsszeli nemzetközi egyezmény megtiltotta, hogy erős hatású anyagokból boros készítményeket állítsanak elő az egész világon. Ennek következtében nem szerepel a gyógyszerkönyvekben, gyógyszerárakban elkészíteni, raktáron tartani tilos.

Országunkban nyomtatott, hivatalos gyógyszerészeti szakkönyvben az 1921-ben megjelent *Formular farmaceutican* (E. Belcot) szerepel utoljára Vinum stibiatum elnevezéssel 17 más, fehér vagy vörös malagaborral készült termék mellett, azzal a megjegyzéssel, hogy nagy figyelemmel tartandó és kezelhető. Emil Belcot gyógyszerész könyvében figyelemre méltó más, hivatalos gyógyborok: kóladió bor (Vinumcolae), gyűszűvirág bor (Vinumdigitalis), ipekakuána-bor (Vinumipecauanhae), pepszines bor (Vinumpepsini).

A bor gyógyszerként történő alkalmazása magában vagy más anyagokkal együtt már az ókorban, majd az egész középkorban és később is fontos szerepet játszott. Pápai Páriz Ferenc *Pax corporis* (1690) című, a maga korában nagyra becsült, és több kiadást megért orvosi könyvében több betegség gyógyítására is ajánlja. A „gyomornak és bélnek nyavalyái” című részben a gyógyulás érdekében javallja: „Aszú mentát, ürmet, veres rózsát, székfűvirágot roncsolt őszve, pirított kenyert törj apró porrá, hinds meg jól véle a füveket, azután főzd meg jól erős borban, jó melegen ruhára rakván kösd bé a gyomrárt véle”.

A ma élő természetgyógyászok nagyobb része a borban csak az alkoholt látja, talán ez a fő oka annak, hogy lényegtelené vált a gyógyászatban, annak ellenére, hogy egy tréfás (!) mondás szerint a bor „kis mennyiségben orvosság, nagy mértékben gyógyszer”.

Az elmúlt évszázadokban Európa-szerte szinte misztikus tisztelet övezte a tokaji bort. Írásos feljegyzések tanúsága szerint gyors és

sikeres gyógyulását a tokaji aszúnak köszönhetette Nagy Frigyes porosz és V. György angol király. Egészsége megőrzése érdekében rendszeresen fogyasztotta: II. Rákóczi Ferenc, XIV. Lajos király, Nagy Péter cár, Katalin cárnő, T. Jefferson, az Amerikai Egyesült Államok elnöke, Voltaire, III. Napóleon, Viktória királynő, Gusztáv svéd király. Nagy Katalin cárnő orosz helyőrségeket alapított azzal a céllal, hogy biztosítsa a tokaji bor Szentpétervárra történő rendszeres kiszállítását. A tokaji bor számos költőt, író, zeneszerzőt meghívtett, köztük Beethoven, Liszt, Schubert, Haydn, J. Strauss, Goethe, H. Heine és Schiller nevét említjük meg.

A tokaji aszú és természetesen a legtöbb kiváló minőségű bor mértékkel (!) önmagában is hasznos élettani hatással bír: csökkenti a szívinfarktus kockázatát, javítja a vérkeringést és az emésztést, afrodisziákum, növeli a fizikai teljesítőképességet, étvágyfokozó, bélrenyheség elleni, influenza elleni hatása van, elősegíti a vörösvértetek képződését. Depressziós megbetegedésekben is jótékony. Laboratóriumi vizsgálatok igazolják szerencsés összetételét: gazdag vitaminokban (A, B1, B2, B6, C, E), ásványi anyagokban. Gyógyszerként javasolt mennyisége felnőtteknek maximálisan napi egy-két deciliter (100–200 milliliter).

Számos anyag a borban jól oldódik, köztük olyanok is, amelyek vízben nem oldódnak, így a borral készült növényi kivonatokban több olyan hatóanyag is előfordul, amely egyébként a vízzel készültkben (gyógyteákban) nincs.

Végül hangsúlyozom, a bor is lehet ideg-méreg, csak a mértékartó, minőségi borfogyasztás kedvező hatású a betegségek megelőzésére, gyógyítására! Nagyobb mennyiségű, rossz minőségű, netán az „eszenciákból” készült bor inkább káros, mint hasznos az ember egészségére!

Állatorvosi ügyelet Marosvásárhelyen Házi kedvencek sürgősségi ellátása

Szer Pálosy Piroksa

A társállatokat tartók számára hiánypótló szolgáltatást álmodott és szervezett meg három állatorvos, így két éve Marosvásárhelyen is működik sürgősségi állatorvosi ügyelet. Az este nyolc órától reggel nyolc óráig hívható sürgősségi ügyelet zavarmentes működésének feltétele, hogy csak a valóban sürgősségnek tűnő esetekkel keressék a szolgálatot. Egy aprócska pötty, fogfájás, étvágytalanság nem sürgősségi eset.

Amint dr. Pálosi Csaba, a szolgálat egyik alapítója elmondta, az állattartó gazdák megnyugtatósára és saját éjszakai nyugalma végett hozták létre a sürgősségi ügyeletet, és a visszajelzések igencsak pozitívak. Kezdetben öt állatorvos és három rendelő vállalta fel ezt a hiánypótló kezdeményezést, utólag még két állatorvosi rendelő csatlakozott, így jelenleg nyolc szakember látja el a társállatokkal hozzájuk forduló sürgősségi eseteket. Mint elmondta, az ügyelet, mely különböző rendelőkben zajlik, egyetlen telefonszámon – 0733-44-99-66 – hívható este nyolc órától reggel nyolc óráig, szombaton 13 órától hét-

főn reggel nyolc óráig. Egyetlen orvos látja el az ügyeletet, ezért nem áll módjában házhoz kiszállni, mivel ha egyazon időpontban két sürgősségi eset adódna, az orvos helyben, fontossági sorrendben kell beavatkozzon, ezért az állatnak a rendelőbe szállításáról a gazdának kell gondoskodnia.

A szolgálat egyik alapítójaként a szakem-

Fotó: Nagy Tibor

ber a sürgősség fogalmát hangsúlyozta, amit szeretnének megértetni az állattartókkal. Ugyanakkor kiemelte azt is, hogy az állatorvosi szolgálat nem ingyenes, egy sürgősségi vizsgálat díja száz lej, ugyanis a szakemberek szabidejükét áldozzák fel azért, hogy a késő esti és éjszakai órákban adódó gondokat megoldják. Az orvos a türelmetlenkedő telefonálókat is szeretné megnyugtatni arról, hogy az ügyeletes orvos, amint lehetősége adódik, felveszi a telefont. „Amennyiben valaki egy órán belül tizenhatszert hívja az ügyeletet és nem veszik fel, biztosra vehetik,

hogy műtéti beavatkozás zajlik, de amint végezt, visszahívják a telefonálót” – hangsúlyozta.

Mint jelezte, az állattartókban tudatosítani szeretnék, hogy olyan esetekben vegyék igénybe a sürgősségi szolgálatot, amikor valóban sürgősségi ügyeletet kell hívni. Nemegyszer megtörtént, hogy a sürgősségi ügyeletet olyan jellegű hívásokkal keresték

meg, hogy „harmadik napja nem eszik a kutya”, vagy látják, hogy hetek óta gond van a kutya fogával, mégis a sürgősségi ügyelethez fordulnak. De volt már olyan sürgősségi hívásuk is, amikor a gazdi egy pici pirost észlelt a kutya hasán, és azért hívta az ügyeletet, hogy megkérdezze, az sürgősségnek számít-e.

Példaként eszméletvesztést, epilepsziás görcsöt, balesetet, vérzést, a kutyák közötti verekedést említette, de ide sorolta az idegen tárgyak lenyelését, vagy ha vemhes állatnál elfolyt a magzatvíz, és két órán belül nem indul el a szülés, akkor császármetszéssel segítik világra a kölyköket. Amennyiben idegen tárgyat nyelt le a kutya, az első három órában még hánytatással eltávolítható, ezért az olyan esetek sem tűnnek halasztást. A sürgősségi szolgálatban a nyílt töréseket rögzítik, másnap következik a röntgenfelvétel készítése, a műtéti beavatkozás. Nagy testű állatoknál a bélcsavarodást sürgősségi beavatkozással kell megoldani, ugyanis ha az első hat órában nem lépnek közbe, elpusztul az állat.

Időnként, például az ünnepi petárdázások idején, vagy vihar alkalmával futószalagon indulnak el a sürgősségi beavatkozások. Az állatok félelmükben menekülve önmagukat sebesítik meg, mivel kerítéseken átugorva vagy réseken átbújva saját bőrüket nyúzzák le, törik el a lábukat.

A magyar tudomány ünnepe

Témája: az emberközpontú tudomány

Az emberközpontú tudomány témakörét járja körbe november elejétől egy hónapon át előadásokkal, kiállításokkal és konferenciákkal a magyar tudomány ünnepének idei rendezvénysorozata.

A Magyar Tudományos Akadémia (MTA) által szervezett sorozat programját összeállító testület igyekezett olyan témákat összegyűjteni, amelyek nem egyszerű technológiai kérdéseket tárgyalják a problémákat, hanem kitérnek azok jogi, etikai és pszichológiai vonatkozásaira is – mondta el *Barnabás Beáta*, az MTA főtitkárhelyettese, a sorozat programtanácsának elnöke a rendezvényről tartott budapesti sajtótájékoztatón. Kiemelte: az előadásokból a közönség képet kaphat például arról, hogy milyenek lesznek a jövő „okosvárosai”, milyen problémákkal szembesülnek az öregedő társadalmak, vagy milyen lehetőségeket kínál, és milyen veszélyeket rejthet magában a géntechnológia.

Bódis József, a Pécsi Tudományegyetem rektora emlékeztetett arra, hogy az első magyar egyetem alapítása, a Magyar Tudományos Akadémia létrehozása vagy a magyar tudomány ünnepének megszűlése mind azt a közös célt szolgálta, hogy a társadalmi haladás, amely jövőnköt meghatározza, tudományos alapon nyugodjon.

A Pécsi Tudományegyetem alapításának 650. évfordulója előtt tisztelegve idén Pécsen rendezik meg pénteken a nyitóelőadást, amelyen *Kovács L. Gábor* a mesterséges megtermékenyítés etikai problémáiról és az ezekre adható orvosi válaszokról beszél. Az előadás élő közvetítése az mta.hu oldalon is elérhető lesz.

Az előadások között idén két szakem-

ber is foglalkozik a genetikai forradalom lehetőségeivel és kihívásaival: *Dudits Dénes* mezőgazdasági alkalmazásokat mutat be, *Csabai István* pedig áttekintést ad a legújabb technológiákról. *Rudas Tamás* a szociológia, *Hortobágyi Tibor* pedig az orvostudomány szemszögéből mutatja be a társadalmak egyre nagyobb részét kitevő idős korosztály problémáit, *Fábián István* kémikus pedig a csodásnak hirdetett vizek és sók mítoszát járja körbe a kémia eszközeivel.

Prószék Gábor és *Vicsi Klára* előadásából kiderül, hogy az egészségügyben és a diagnosztikában hogyan hasznosítható az írott szöveg és a kimondott szó elemzése, *Láng Benedek* tudománytörténész pedig bemutatja, hogy a modern természettudományok milyen kapcsolatban állnak és mit kaptak a vallástól, a mágiától és a humán tudományoktól.

Az esti előadásokhoz hasonlóan az MTA székháza ad otthont a tudományos osztályok rendezvényeinek is, amelyek regisztrációt követően szintén nyitottak a közönség számára is. A programok másik részét az Akadémia kutatóközpontjai, kutatóintézetei, illetve területi bizottságai szervezik, ezek közül legjelentősebb a *Kutatóhelyek tárt kapukkal* elnevezésű sorozat, amelynek keretében az érdeklődők bepillanthatnak a külvilágtól egyébként elzárt laboratóriumok világába. A magyar tudomány ünnepe programjai között megemlékeznek majd a reformáció 500. évfordulójáról, Arany János, az MTA egykori főtitkára születésének 200. évfordulójáról, valamint Kodály Zoltán születésének 135. és halálának 50. évfordulójáról is.

Az előadások a rendezvény és az MTA honlapján is elérhetők lesznek.

Hatvanharmadik nyelvlecke

Reformátusok Marosvásárhelyen

Ötvös József

A nagy svájci reformátor, Kálvin János és a magyar bibliafordító Károli Gáspár szobrának felállításával, valamint a Maros megyében található négy református egyházmegye (esperesség) közösen szervezett reformációs ünnepségével – ha csak egy napra is – városunk az erdélyi és a magyar protestantizmus fővárosa lett. Ez a város

mindezt meg is érdemelte, hiszen 1559. november 1-jén itt tartottak egy olyan zsinatot, egyházi gyűlést, amely Erdély vallásos arculatának, szellemi és történelmi útjának irányát legalább ötödfél évszázadra meghatározta. A marosvásárhelyi vártemplomban akkor kálvini szelvényben megalkotott és elfogadott vallástétel az első magyar nyelvű református hitvallás, s az itt hozott döntés után az erdélyi szászok vallásos útját elvált az új hit magyar követőitől. Az elszakadásokról nem szívesen beszélünk, de a reformáció 500. évében a tisztánlátás érdekében ildomos ezt is megemlíteni: 1559. november 1-jén e Maros melletti város dombján épült templomban még együtt keresték Erdély vallásos, hitvallásos útját, de másnap kétélféle vált nyelvben és hitvallásban az erdélyi szász evangélikus, valamint az erdélyi magyar közösség.

Egy ilyen nagy marosvásárhelyi ünnepség kapcsán érdemes tisztázni két, nyelvünkben már meghonosodott szót: református és protestáns.

Református a reformáció után Kálvin János és Zwingli Ulrich tanításait elfogadók megnevezése. A latin eredetű szó – reformo – átalakít, megváltoztat, megjavít jelentésével épült bele az erdélyi,

a magyar és az európai történelembe, kultúrába, vallásba. Ma egységesen a nagyvilágban azokat nevezik reformátusoknak, akik hitük megfogalmazásában a Biblia alapján a Heidelbergi Kátét és a II. Helvét (svájci) Hitvallást fogadják el. Nem hivatalos statisztikák szerint 80 millió ember vallja ma magát reformátusnak, és ezeknek sorában vannak az évforduló kapcsán Marosvásárhely utcáján felvonuló Maros megyeiek is.

A protestáns szó is latin eredetű, és tiltakozást jelent. Eredetét onnan számítják, amint az 1529-es speyeri birodalmi gyűlésen az új hit követőire nézve hátrányos határozatot hoztak, a döntés ellen őt választófedelem és 14 birodalmi város tiltakozott, azaz protestált. Ma a keresztyén egyháznak az az ága, amely a reformáció következtében kivált a katolikus egyházból,

mivel nem fogadja el a pápa csatlakozhatatlanságát, és vallásuk egyedüli alapja a Szentírás. Ide sorolják az evangélikus, református, unitárius, baptista, metodista egyházakat.

Magától értetődő, ezek a kifejezések egyfajta másság megjelölésére meghonosodott szavak lettek, amelyek latin, vagyis egyetemes eredetük után nemzeti nyelvi használatba kerültek, s később identitások megnevezéseiként éltek és élnek. Természetesen, századok folyamán ezek az elnevezések is alakultak, formálódtak, és így ma már nyelvünkbe beépült jelentésükkel letisztult megnevezésesei egyes vallásfelekezethez tartozó hívő, keresztyén embereknek.

A rejtvény fősoraiban egy 100 éve elhunyt francia szobrász családnevét (személyneve Auguste François René) és egy aforizmáját rejtették el.		IDÉZET 1.	GYÜRETTLEN	FOLYADÉK RENDŐR (ARGÓ)	HANGSOR ALAP-HANGJA	TENGER (ANGOL)	VENDÉGLŐ LAP	KÖVÉR (FRANCIA)	TE ÉS ÉN	NÉMET ÉNEKESNŐ	A DEUTÉRIUM ÉS A NÁTRIUM VEGYJELE	SPIELBERG ŪRMANOJA	J. VERNE EGYIK KAPITÁNYA	VER NYÚL LEHET ILYEN	ERDÉLYI SZINÉSZ (LÁSZLÓ)	TOLÓKA RÉSZEI	LAMARTINE KÖLTEMÉNYE
		A															T
		SZINTÉN		VISSZA (LATIN) ...PAVONE (ÉNEKESNŐ)				COMPUTER-INDÍTÓ BIL-LENTYŰ DÍSZES						OROSZ RENDEZŐ S. O'HARA BIRTOKA			
		...CALLAS (SZOPRÁN) TUDÁST SZEREZ					KÜZDŐ-TER SEPRŰ ANYAGA					FÖLDALATTI VILLAMOS TÁNCPART-NERT VÁLT					AMPER (RÓV.) SÁTOR-VÁROS
HIVATALI MUNKAHELY	IDÉZET 2.	ARRA A HELYRE JEGYZŐ	KÍNAI FOLYÓ FEDŐ (IPARI)			VARJÚ-SZERŰ MADÁR FEJ (TRÉF.)					SZÁMOLÓ-LÉC (VOLT) OSZTRÁK VIDÉK					AZ ETNA KRÁTERE! IDEGEN PÉTER	
				KÖZLEKEDÉSI PÁLYA F. BAUM VÁRÁZSLÓJA		A SZABDA RÁ VÁRNAK BECKETTNEL		GERMÁNium VJ. HATBÓL KETTŐI		FÉLKÉSZ TERVI AROMA			BETŰT VET TELEKVEGI		SIPOS GÖRÖG ISTEN ÁZSIAI KELME		
ELŐTAG: MIRIGY				ÓGÓRÓG PIACTER ...KURO-SZAVA				BONCKÉS ERKÖLCS-TAN					ETIÓPATLÉTA (BIKILA) KESERŰ ANYAGOK				
JAPÁN MAFFIA				UGANDA POLITIKUS ÚJ-ZÉLANDI ALAGÚT				PÁLMA-FAJTA ELŐTAG: KÉP						ELEMI PÁRÁNY FÉRFINÉV (FEBR. 11.)			
... EULEN-SPIEGEL BECÉZETT MÁRIA			USA FOTÓ-MÁRKA MAGAD				INDONÉZ SZIGET TALÁLI						ANYA (LATIN) VÉGTELLEN RŰDI!				HARCIAS NŐ
			REJTETT TÉNY BELGIUMI VÁROS				MAJAROM-VÁROS LEVEGŐ (GÖRÖG)					TÖRLŐGUMI ELŐTAG: ÉLET					NÉVELŐ KELTA ISTENEK LAKHELYE
MOLIBDÉN VEGYJELE TEHÉNHANG		PÖDÖR TÖRÖK TISZT (RÉG)				MŰVET HOZ LÉTRE KOPASZ					VÉDŐRÉ-TEG CGS ENER-GIAEGYSÉG					ANTE MERIDIEM ARAB FÉRFINÉV	
		FÉLCSAP! BENZIN-MOTOR-FELTALÁLÓ		AZ ARGON VEGYJELE KIRÁLYI SZÉK		A TELLŰR VEGYJELE LÁGY HANGSOR		BANK-BETÉTI! KENŐ-ANYAG		NÉMET TOJÁS OROSZ RENDEZŐ			PALA-RÉTEGI! HÁZIKÓ		...GARDNER (SZÍN.NŐ) KERŰL		
CSÜNGET				...ATAVŰNE (QUEIROS) ...KOBÓ (JAPANIRÓ)				NEHEZTEL TROMF					CINKOSAN SEGÍT GLÉDA				
OLASZ NOB-JEL			PAPIRUSZ-HAJÓ NYUGAT (RÓV.)		FRANCIA ARANY FÉLELEMI		SKÁLA-HANG CÉGFÉLE (RÓV.)		...MÓG, DOHOG INDÍTÉK			ÓRÓMAI RÉZPÉNZ AZ EZŰST VEGYJELE			ELŐTAG: EZER JAPÁN DRÁMA		
		A DINAMIT FELTALÁLÓJA GIGA (RÓV.)				LENGYEL VÁROS ORVOSNÁL MONDJUK					ÁSZOK-HORDÓ NYILÁSA EGYEI					CIN OLASZ AUTÓJEL	
MEZTELEN MŰALKO-TÁS	H																L.N.J.

Október 26-i rejtvényünk megfejtése: Győzz meg, hogy ami látszik, az való: / Akkor neved költő lesz, nem csaló.

Bajnokok Ligája: Nyolcaddöntős a Bayern és a PSG

A Paris Saint-Germain és a Bayern München egyaránt továbbjutott négyeséből a nyolcaddöntőbe, mivel mindkét csapat győzött kedden a labdarúgó Bajnokok Ligája csoportkörének negyedik fordulójában.

A német bajnok a Celtic Glasgow vendégeként nyert 2-1-re, a PSG pedig hazai pályán az RSC Anderlechtet verte 5-0-ra többek között a francia Layvin Kurzawa mesterhármásával, így a csoport két favoritja már két körrel a zárás előtt biztosította helyét a nyolcaddöntőben.

A Manchester United is közel került a továbbjutáshoz a vendég Benfica 2-0-s legyőzésével, de mivel a Basel hazai pályán 2-1-re kikapott a CSZKA Moszkvától, így az angolok matematikailag még nem jutottak a legjobb 16 közé.

Nem jött össze a továbbjutás az FC Barcelonának és a Juventusnak sem kedden, ugyanis előbbi gól nélküli döntetlent ért el az Olimpiakosz Pireusz otthonában, míg utóbbi 1-1-et játszott a Sporting Lisboa vendégeként.

A játéknapi rangadója viszont nem hozott olyan izgalmas csatát, mint a harmadik fordulón, ugyanis az AS Roma simán, 3-0-ra legyőzte a Chelsea-t, amely már az első percben hátrányba került. A két gárda két hete 3-3-as döntetlent játszott egymással. Ebben a csoportban nagy bajba került az Atlético Madrid, mivel másodjára sem tudta begyűjteni a három pontot az azeri Qarabaggal szemben.

zott olyan izgalmas csatát, mint a harmadik fordulón, ugyanis az AS Roma simán, 3-0-ra legyőzte a Chelsea-t, amely már az első percben hátrányba került. A két gárda két hete 3-3-as döntetlent játszott egymással. Ebben a csoportban nagy bajba került az Atlético Madrid, mivel másodjára sem tudta begyűjteni a három pontot az azeri Qarabaggal szemben.

Hamilton nem áll le a negyedik vb-címe után

A negyedik Forma-1-es világbajnoki címével holtversenyben az örökranglista harmadik helyére előrelépő Lewis Hamilton úgy érzi, képes még további sikerekre. A vasárnapi Mexikói Nagydíjon a Mercedes brit pilótájának elegendő volt kilencedik helyezést elérnie, hogy behozhatatlan előnyre tegyen szert az ugyancsak négyszeres vb-győztes német Sebastian Vettel (Ferrari) szemben.

Hamilton idejével (2008, 2014, 2015, 2017) beérte Vettel (2010, 2011, 2012, 2013) és a francia Alain Prostot (1985, 1986, 1989, 1993) a vb-címek tekintetében. A rangsorban már csak az ötszörös bajnok argentin Juan Manuel Fangio (1951, 1954, 1955, 1956, 1957) és a hétszeres győztes német Michael Schumacher (1994, 1995, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004) áll előtte.

A 32 esztendő brit pilóta a vasárnapi futam után elmondta: hosszú utat járt be az elmúlt tíz év során. „Örület, ha belegondolok, hogy a Hamilton név bekerült a történelemkönyvekbe, és erre nagyon büszke vagyok” – fogalmazott. Hozzátette: „Amíg szeretem, addig folytatom a versenyzést. Azt hiszem, még több van bennem”. Hamilton a negyedik diadalával megelőzte többek között gyermekkori példaképét, a brazil Ayrton Sennát (1988, 1990, 1991), aki 1994-ben versenybalesetben hunyt el, és honfitársát, Jackie Stewartot is (1969, 1971, 1973), így minden idők legsikeresebb brit Forma-1-es versenyzője lett.

Vettel a futamot követően gratulált riválisának, és hangsúlyozta: a legjobb pilóta diadalmasodott. „Nehéz úgy áthaladni a célvonalon, hogy tudod, nem harcolhatsz tovább. Ez Lewis napja volt. Megérdemelte, hogy világbajnoknak koronázzák. Összességében ő volt a jobb, jobb munkát végzett. Most csalódott vagyok. A következő szezon más történet, minden kezdődik előről” – fogalmazott Vettel. Hozzátette: nem tart Hamiltontól, élvezi a vele való versengést, csatázást. „Szuper teljesítményt nyújtott az egész évben és rászolgált a vb-címre. Gratulálok neki!” – mondta a Ferrari német pilótája.

A legendás Emerson Fittipaldi, aki 1972-ben és 1974-ben volt világbajnok, úgy véli, a Forma-1-nek éppen olyan sztárra van szüksége, mint Hamilton. „Ő a sportág nagykövete. Hihetetlenül jó. Szélesebb közönséghez ér el, mint bárki más. Olyan bajnokra van szükségünk, mint Lewis” – mondta a brazilok expilótája.

A kétszeres világbajnok, McLarenes Fernando Alonso a mostani generáció bajnokának tartja Hamiltont. „Akkor is nyert futamokat, amikor jó autója volt, és akkor is, amikor nem volt olyan jó kocsija” – tette hozzá a spanyol pilóta.

Négy! – mutatja az újdonsült világbajnok

Eredményjelző

Labdarúgó Bajnokok Ligája, csoportkör, 4. forduló:

* **A csoport:**

Manchester United (angol) – Benfica (portugál) 2-0 (1-0); gól: Svilar (45., öngól), Blind (78., 11-esből)
FC Basel (svájci) – CSZKA Moszkva (orosz) 1-2 (1-0); gól: Zuffi (32.), illetve Dzagojev (65.), Wernbloom (79.)

A csoport állása: 1. Manchester United 12 pont, 2. FC Basel 6, 3. CSZKA Moszkva 6, 4. Benfica 0.

* **B csoport:**

Celtic Glasgow (skót) – Bayern München (német) 1-2 (0-1); gól: McGregor (74.), illetve Coman (22.), Martinez (77.)
Paris Saint-Germain (francia) – RSC Anderlecht (belga) 5-0 (2-0); gól: Verratti (30.), Neymar (45+4.), Kurzawa (52., 72., 78.)

A csoport állása: 1. (és továbbjutott) Paris Saint-Germain 12 pont, 2. (és továbbjutott) Bayern München 9, 3. Celtic Glasgow 3, 4. Anderlecht 0.

* **C csoport:**

AS Roma (olasz) – Chelsea (angol) 3-0 (2-0); gól: El Shaarawy (1., 36.), Perotti (63.)
Atlético Madrid (spanyol) – Qarabag (azeri) 1-1 (0-1); gól: Thomas (56.), illetve Michel (40.); piros lap: Savic (88.), illetve Pedro Henrique (59.)

A csoport állása: 1. AS Roma 8, 2. Chelsea 7 pont, 3. Atlético Madrid 3, 4. Qarabag 2.

* **D csoport:**

Olimpiakosz Pireusz (görög) – FC Barcelona (spanyol) 0-0
Sporting Lisszabon (portugál) – Juventus (olasz) 1-1 (1-0); gól: Cesar (20.), illetve Higuain (79.)

A csoport állása: 1. FC Barcelona 10 pont, 2. Juventus 7, 3. Sporting 4, 4. Olimpiakosz 1.

A csoportok első két helyezettje jut a nyolcaddöntőbe, míg a harmadikok átkerülnek az Európa-liga kieséses szakaszába. Pontazonosság esetén az egymás elleni eredmények rangsorolnak.

De Rossi: megérdemelten vezetjük a csoportot

A csapatkapitány Daniele De Rossi szerint az AS Roma megérdemelten vezet csoportját a labdarúgó Bajnokok Ligájában. „Kevesen hittek bennünk, mi mégis megérdemelten vezetjük a csoportot” – hangsúlyozta De Rossi, miután kedden 3-0-ra legyőzték az angol bajnok Chelsea-t. Így a rómaiak 8 ponttal a C csoport élére álltak, egy ponttal megelőzve a londoni csapatot, ötlet az Atlético Madridot és hattal a Qarabagot.

A csapatkapitány hozzátette, nincs sok igazán emlékezetes mérkőzésük a legrangosabb európai kupasorozatban, ám a keddi esti – akárcsak a Chelsea ellen 2008-ban 3-1-re megnyert hazai meccs – ezek közé tartozik. Kifejtette, az eredményekkel és a játék képével is egyaránt elégedett. „Mindig, mindenki ellen agresszíven játszunk, még olyan együttesekkel is, amelyek ellen a múltban féltünk futballoztunk. Ez egy nagyon fontos változás” – fogalmazott De Rossi.

A Chelsea kapusa, Thibaut Courtois a klub honlapjának adott interjúban úgy fogalmazott, sokkoló volt, hogy Stephan El Shaarawy már 38 másodperc elteltével vezetést szerzett a hazaiaknak. „Az első féldőben jól játszottunk, ám a másodikban alábbhagyott a küzdőszellemünk, nem tudom, mi történt” – értékelt a hálóőr.

Európai focikörkép

* **Angol Premier Liga, 10. forduló:** Manchester United – Tottenham 1-0, Arsenal – Swansea 2-1, Crystal Palace – West Ham United 2-2, Liverpool – Huddersfield 3-0, Watford – Stoke 0-1, West Bromwich – Manchester City 2-3, Bournemouth – Chelsea 0-1, Brighton & Hove Albion – Southampton 1-1, Leicester – Everton 2-0, Burnley – Newcastle United 1-0. **Az élcsoport:** 1. Manchester City 28 pont, 2. Manchester United 23, 3. Tottenham 20.

* **Spanyol Bajnokság, 10. forduló:** Alavés – Valencia 1-2, Atlético Madrid – Villarreal 1-1, Athletic Bilbao – Barcelona 0-2, Sevilla – Leganés 2-1, Getafe – Real Sociedad 2-1, Girona – Real Madrid 2-1, Eibar – Levante 2-2, Málaga – Celta Vigo 2-1, Espanyol – Betis 1-0, Las Palmas – Deportivo La Coruna 1-3. **Az élcsoport:** 1. Barcelona 28 pont, 2. Valencia 24, 3. Real Madrid 20.

* **Olasz Serie A, 10. forduló:** Inter – Sampdoria 3-2, Atalanta – Hellas Verona 3-0, Bologna – Lazio 1-2, Cagliari – Benevento 2-1, Chievo – AC Milan 1-4, Fiorentina – Torino 3-0, Genoa – Napoli 2-3, Juventus – SPAL 4-1, AS Roma – Crotone 1-0, Sassuolo – Udinese 0-1; **11. forduló:** AC Milan – Juventus 0-2, AS Roma – Bologna 1-0, Benevento – Lazio 1-5, Crotone – Fiorentina 2-1, Napoli – Sassuolo 3-1, Sampdoria – Chievo 4-1, SPAL – Genoa 1-0, Udinese – Atalanta 2-1, Torino – Cagliari 2-1, Hellas Verona – Inter 1-2. **Az élcsoport:** 1. Napoli 31 pont, 2. Inter 29, 3. Juventus 28.

* **Német Bundesliga, 10. forduló:** Mainz – Eintracht Frankfurt 1-1, Hoffenheim – Mönchengladbach 1-3, Hertha BSC – Hamburger SV 2-1, Schalke 04 – Wolfsburg 1-1, Bayer Leverkusen – 1. FC Köln 2-1, Hannover 96 – Borussia Dortmund 4-2, Bayern München – RB Leipzig 2-0, Werder Bremen – Augsburg 0-3, VfB Stuttgart – Freiburg 3-0. **Az élcsoport:** 1. Bayern München 23 pont, 2. Borussia Dortmund 20, 3. RB Leipzig 19.

* **Francia Ligue 1, 11. forduló:** Paris St. Germain – Nice 3-0, Bordeaux – AS Monaco 0-2, Dijon – Nantes 1-0, Guingamp – Amiens SC 1-1, Montpellier HSC – Stade Rennes 0-1, Strasbourg – Angers 2-2, Caen – Troyes 1-0, Lyon – Metz 2-0, Toulouse – St. Etienne 0-0, Lille – Olympique Marseille 0-1. **Az élcsoport:** 1. Paris St. Germain 29 pont, 2. AS Monaco 25, 3. Lyon 22.

Megyei labdarúgó-bajnoki eredmények

* **5. liga, Északi csoport, 9. forduló:** Mezőkirályfalva – Köhér 0-2, Abafája – Lövér 8-1, Szászrégeni Testvériség – Magyaró 3-2, Nyárádremete – Alsóidecs 5-0, Marosfelfalu – Görgénysóakna 0-6. Bátor állt. **Az élcsoport:** 1. Nyárádremete 22 pont, 2. Bátor 18 (41-8), 3. Köhér 18 (16-19).

* **5. liga, Közép csoport, 9. forduló:** Tuzson – Balavásár 2-6, Segesvár – Galambod 7-0, Kerelőszentpál – Kerelő 3-2, Mezőrűcs – Csittszentiván 3-3, Harasztkerék – Gernyeszeg 5-1. Cíkmántor állt. **Az élcsoport:** 1. Harasztkerék 24 pont, 2. Segesvár 18, 3. Balavásár 15.

* **5. liga, Déli csoport, 8. forduló:** Marosludas II – Mezőceked 0-2, Mezőtőhát – Marosugra 3-1, Maroskece – Mezőzáh 3-2, Magyarsáros – Radnót II 1-2, Küküllődombó – Vámosgálfalva 0-0. **Az élcsoport:** 1. Mezőceked 18 pont, 2. Radnót II 16 (29-15), 3. Marosludas II 16 (18-14).

* **6. liga, 8. forduló:** Koronka – Somosd 4-3, Csíkfalva – Jedd 1-0, Uzdiszentpéter – Nyárádgálfalva 1-7, Küküllőszéplak – Mezőpanit 0-6, Székelybere – Kibéd 5-0, Egrestő – Mikefalva 6-2. **Az élcsoport:** 1. Somosd 21 pont (54-15), 2. Jedd 21 (35-3), Nyárádgálfalva 21 (32-6).

Hobo és egyéb zenei ínycségek

Koncertek a 25. Alter-Native filmfesztiválon

Nemcsak film-, hanem zenei élményekben is gazdagnak ígérkezik a 25. Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztivál. A november 8-a és 12-e között a marosvásárhelyi Kultúrpalotában zajló szemle szervezői – a fesztivál hagyományaihoz híven – idén is gondoskodtak arról, hogy minőségi zenével lepjék meg a közönséget.

Amint azt a szervezők közleményében olvashatjuk, a fesztivál első napján, november 8-án, szerdán 19 óra 30 perctől *Földes László Hobo* Bob Dylan-koncertjét hallgathatják meg az érdeklődők. A *Lassú vonat* címet viselő műsorral első ízben lép fel Erdélyben a Kossuth-díjas bluesénekes, dalszerző, előadóművész. „Dylan nélkül a rockzene nem tudta volna átlépni a hagyományos popzene korlátait, nem véletlen, hogy dalait sok ezren dolgozták fel” – mondta Hobo, akit Brády Márton (gitár), Gál István (dob), Igali Csánád (billentyűs hangszerek), Kiss Zoltán (gitár) és Pengő Csaba (nagybőgő) kísér majd.

Csütörtökön 19 óra 45 perctől a Marosvásárhelyen első alkalommal fellépő *Takarmánybázis Tandem* mozikoncertjét hallgathatják meg az érdeklődők. A Gőz László (kagylók, basszustrumbita) és Szemző Tibor (fuvolák, narráció) alkotta kettős *1945 – Film a hangok felől* című előadása egyfajta élő továbbgondolása, kitágítása az 1945 című

film Szemző Tibor által komponált zenei világának. Gőz László a rá jellemző egyedi felfogásban reflektál a film hangjaira, Szemző narrátorként kalauzolja a koncert közönségét e különleges időutazáson, 1945 nyarának egyetlen napjára fókuszálva, felidézve a zenei kompozíció forrásait és az inspirációul szolgáló szövegeket. A rendező est vizuális képanyagát Ragályi Elemér fekete-fehér képsorainak filmbeli részletei és kimaradt kockái, illetve korabeli fotográfiák erősítik. (Az 1945 című film is szerepel az Alter-Native programjában, azt november 10-én, pénteken 18 óra 30 perctől vetítik.)

Péntek este két zenei eseményre is sor kerül a fesztivál keretében. Az egyiknek a The Office Club (Bolyai utca 18. szám) ad otthont 21 óra 30 perctől: itt a *Soul Serenade* nevű bukaresti formáció lép fel, amelynek zenéjére az old-time blues és dzsessz új és friss akusztikus átértelmezése jellemző. Az Adelina Chivu (ének, kazoo, u-bass), Andrei Rotariu (ének, gitár, szájharmonika, tambura) és Codruț Andrei (mandolin) összeállítású zenekar 2013-ban második helyet nyert a toulouse-i Európai Bluesfesztiválon. 2013 novemberében a trió a Grammy-díjas Rhiannon Giddens & Layla Mccalla előzenekaraként lépett fel a híres Blues Sur Seine fesztivál keretében. Ugyancsak pénteken a Balassi Intézet – Bukaresti Magyar Intézet különleges est-

Soul Serenade

tel tiszteleg „Hollywood magyar zeneszerzője”, Rózsa Miklós előtt, születésének 110. évfordulója alkalmából.

A Jazz&Blues Klubban (Sörház/Sinaia utca 3. szám) 19 órától tartandó esten levetítik Alfred Hitchcock *Elbűvölve* című filmjét, amelynek a zenéjéért Rózsa Miklóst Oscar-díjjal jutalmazták, a film előtt pedig Ioan Dobrinescu zeneszerző átírásában és a Marosvásárhelyi Állami Filharmonia zenekarának mű-

vészeiből álló *Transylvanian Wind Ensemble* fúvóskvintett előadásában felcsendül Rózsa Miklós zenéje.

November 11-én, szombaton 18 órától a Kozma Orsi Quartet lép a Kultúrpalota színpadára a *Prints Of 10 Years* (Tíz év lenyomatai) című összeállítással. A koncertanyagot a zenekar fennállásának tizedik évfordulója alkalmából állították össze, többnyire teljes repertoárjuk legjobb szerzeményeiből, kedvenc

feldolgozásaikból (Sting, Viktoria Tolstoy, LGT), valamint új dalaikból. Kozma Orsi megnyerő színpadi jelenléte, kristálytisza énekhangja, Cseke Gábor zongoraművész, a zenekar egyik zeneszerzőjének érzékeny, virtuóz játéka, Hárs Viktor basszusgitáros, zeneszerző, szövegíró markáns, színes jelenléte és Pusztai Csaba dobos játékos, pontos kísérete egyégy forrva izgalmas élményt nyújt a vokális dzsessz kedvelőinek. (knb.)

Fényt és boldogságot adtak

Hármasfalusi kincsörzök

Szép pillanatokkal állítottak emléket az 500 éves reformációnak a hármasfalusi reformátusok kedden délután.

Gligor Róbert László

Az atosfalvi reformációi emlékünnepeken Koncz László Ferenc, a Küküllői Református Egyházmegye főjegyzője a Pál apostoli ígére hívta fel a figyelmet: „A rád bízott drága kincset őrizd meg!”. A hívő református embernek ezek a kincsek a reformatori örökség, a bennünk lakozó isteni ajándék, a valós hit és az evangélium. De a hármasfalusi reformátusok máától nemcsak ezeket a kincseket őrzik, hanem mindazt a földi kincset is, amelyet közkinccsé tett és rájuk bízott egy marosvásárhelyi házaspár. A mai fiatal nemzedék nagy dilemmája a

„menni vagy maradni, őrizni vagy feladni” – véli a lelkész, aki feltette a (nemcsak költői) kérdést is, hogy van-e a református egyháznak ma hivatástudata, őriz-e az értékeket és át tudja-e adni nemzedékről nemzedékre.

Az ünnepi istentisztelet rendjén a helyi gyerekek *Albert Csilla* tanárnő vezetésével hangulatos műsort mutattak be a reformációról és lényegéről, *Kiss Dénes* lelkész jubileumi okleveleket osztott ki, majd a hármasfalusi dalárda énekelt.

Gyűjteményes kiállítást nyitottak meg

Bár eredetileg nem erre az időpontra időzítették, a reformáció ünnepe alkalmával átadták kedden este az Atosfalván létrehozott kiállítást, amely az innen elszármazott Veress házaspár négy évtizedes gyűjtőmunkájának eredményét adományozta át a hármasfalusiaknak. A

87 éves *Veress Kálmán* marosvásárhelyi nyugalmazott jogász és felesége, *Péter Ilona* ny. tanárnő felbecsülhetetlen anyagi és eszmei értékű gyűjteménnyel gazdagította a református egyházat. A házaspár hatalmas anyagi áldozat, hangszorgalom és gyűjtőmunka révén nem akármilyen gyűjtemény tulajdonában volt, és most mindezt a szülőfalunak adományozta: 177 fából faragott munka (amelyet Veress Kálmán saját kezűleg készített egyetlen kínai bicsokkal), 265 kerámia-

Szép emlékműsort mutattak be a hármasfalusi reformátusok

Fotó: Gligor Róbert László

Sokan voltak kíváncsiak a gazdag gyűjteményre

tárgy, 100 hollóházi tányér, neves iparművészek népművészeti motívumokkal díszített 113 porcelántárgya, a Péter Ilona által varrt 168 írásos kézimunka, szőttés, 495 darab zenei anyag (CD, DVD, hanglemez és -kazetta), négy naiv művész által készített munka, 34 nád-, szalmatárgy és egyebek, összesen 1462 darab műtárgy, a családi fényképalbum és a Péter Ilona által írt hét könyv mind a hármasfalusiakat gazdagítja ezután.

Az idős házaspár nem volt jelen a keddi avatón, de levelében Veress Kálmán kifejezte: ha nem is fizikai értelemben, de e tárgyak révén „hazajöttem, itthon vagyok, és most már végképp maradok”. Az adományozók célja, hogy a gyűjtemény révén a fiatalok kapjanak kedvet a fafaragásra, varrásra, korongozásra, népzene, és „hallják meg üzenetünket a megmaradásról”.

Emléket állítottak

Az adományozó levelében köszönetet mondott Kiss Dénes lel-

késznek a gyűjteményes kiállítás ötletéért, befogadásáért, a tárgyak elszállításáért és berendezéséért. A maga során a lelkész köszönetet mondott mindazoknak, akik adományaikkal vagy fizikai munkával segítettek abban, hogy a gyűjtemény méltó helyre kerüljön: a makfalvi önkormányzatnak, Bartha Árpád gondnoknak, Nemes Istvánnak és csapatának és nagyon sok lelkes embernek. A gyűjteményt az egyház által visszaigényelt és visszakapott tanítói lakásban helyezték közszemlére.

Megnyitóbeszédében *Fülöp Irén* nyugalmazott makfalvi tanárnő egy „szorgalmas, egész életet kitöltő, fényt és boldogságot hozó gyűjteménynek” nevezte azt a kincset, amely révén az 500 éves reformáció nem is állíthatk volna szebb emléket az adományozók és a befogadók, és kifejezte reményét, hogy ez egy majdani hármasfalusi néprajzi gyűjtemény csirája is lesz.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A PC HOUSE RAKTÁRI DOLGOZÓKAT alkalmaz. Érdeklődni a 0265/313-888-as telefonszámon vagy személyesen a cég székhelyén, a Maros utca 17. szám alatt lehet. (sz.-I)

A marosvásárhelyi GUTENBERG KÖNYVESBOLTBA csapatunk bővítéséhez keresünk MUNKA-TÁRSAT. Elvárások: jó kommunikációs készség, kulturált megjelenés és viselkedés, irodalmi tájékozottság, megbízhatóság. Előnyt jelent, de nem feltétel: kereskedelmi végzettség, könyvesbolti és/vagy kereskedelmi gyakorlat. Amit kínálunk: jó légkörű, stabil, kulturált munkahely, megbízható munkaadói háttér. A fényképes önéletrajzokat az info@gutenberg-art.ro e-mail-címre várjuk. (sz.-I)

ROMÁN TÖKÉJŰ ÉPÍTKEZÉSI CÉG alkalmaz KÉPESÍTETT KÖMŰVESEKET, ÁCSOKAT, VASBETONSZERELŐKET, minimum 3 éves tapasztalattal. Az önéletrajzokat a következő faxszámon: 0265/266-067, e-mailben az office@moragroind.ro címen, vagy személyesen Marosvásárhelyen, az 1848. út 50/6. szám alatti irodánkba várjuk. (60503-I)

A TORDAI CÉG alkalmaz ELADÓNŐT hús- és hentesáruüzletébe. Tel. 0744-681-130. (19523-I)

A VILA BRAN CLUB (Töröcsvár, Brassó) alkalmaz tapasztalattal rendelkező: RECEPCIÓST, gyermekek számára ANIMÁTOROT; PINCÉRT, SZOBALÁNYT. Tel. 0722-268-866. (60391-I)

Közpénzügyi Minisztérium
Adó- és Pénzügyi Hivatal
Brassói Regionális Pénzügyi Főigazgatóság
Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal
Marosludasi Adó- és Pénzügyi Osztály

Marosludas, Köztársaság utca 25. szám
Telefon/fax: 0265/411-321
E-mail: Admin.LDMSCFNX01.MS@mfinante.ro

Közlemény ingó és ingatlan javak eladásáról

A pénzügyi eljárási törvénykönyvre vonatkozó, újraközölt és utólagosan kiegészített 2015. évi 207-es törvény 250. cikkelyének 1. bekezdése értelmében nyilvános árverésen értékesítenek **2017. november 14-én 11 órakor** a Marosludasi Adó- és Pénzügyi Osztály székhelyén – Marosludas, Köztársaság utca 25. szám – egyes, az alábbi adósok tulajdonát képező ingó és ingatlan javakat:

1. LASCU RADU LUCIAN, Marosvásárhely, Ion Mihut sétány 7/1., adószám 1840427260062 (ötödik árverés, az ár 50%-kal csökkent) – 11600 négyzetméteres kültelek Maroskecén, Maros megye, telekkönyvszáma 50053, kikiáltási ár 54.000 lej. Az ár nem tartalmazza a héát.

– 5300 négyzetméteres kültelek Maroskecén, Maros megye, telekkönyvszáma 50465, kikiáltási ár 25.757 lej. Az ár nem tartalmazza a héát.

– 2900 négyzetméteres kültelek Maroskecén, Maros megye, telekkönyvszáma 50037, kikiáltási ár 10.845 lej. Az ár nem tartalmazza a héát.

– 11600 négyzetméteres kültelek Maroskecén, Maros megye, telekkönyvszáma 50036, kikiáltási ár 47.448 lej. Az ár nem tartalmazza a héát.

– 7000 négyzetméteres kültelek Maroskecén, Maros megye, telekkönyvszáma 50102, kikiáltási ár 30.954 lej. Az ár nem tartalmazza a héát.

2. MANOILA SZAKMAI KÖZJEGYZŐI TÁRSASÁG, Marosludas, Március 8. utca 1. szám, adószám 25382178, végrehajtási dosszié száma 109-PF

– lakóház (földszint + manzárd): két szoba, folyosó, a hozzá tartozó 259 négyzetméteres területtel Marosludas, Március 8. utca 1. szám alatt, telekkönyvszám 54588 Marosludas, kikiáltási ár (16. licit, az ár 50%-kal csökkentve) 123.320 lej. Az ár tartalmazza a héát.

3. DANOLIS PRODCOM KFT., Marosludas, Avram Iancu utca 19A, adószám 7042070, végrehajtási dosszié száma 217.
– N2 Iveco 65C17/Daily haszonjármű, 2006-os gyártás, fehér, 2998 köbcentis, törölve a forgalomból, meghibásodott. Kikiáltási ár (50%-kal csökkentve, 9. árverés): 6.326 lej. Az ár nem tartalmazza a héát.

4. ROMTRANS ROMULUS KFT., Marosludas, Mioriței 18A, adószám 19075870, végrehajtási dosszié száma 658 (második árverés, az ár 25%-kal csökkentve)

– Scania 124L 420 autotraktor, 2003-as gyártású, fehér, rendszáma MS-02-AFR, 987.085 km-ben, hibás (nincs kapcsolószekrény, nincs kardántengely), kikiáltási ár 17.700 lej. Az ár nem tartalmazza a héát.

– MAN 18.463 TG460A FLS autotraktor, 2001-es gyártású, fehér, rendszáma MS-07-LUH (nincs kapcsolószekrény, nincs kardántengely), kikiáltási ár 16.515 lej. Az ár nem tartalmazza a héát.

A vásárlásban érdekelteket felkérjük, hogy az árverés előtti napig megtassák be a következő iratokat:

- vásárlási ajánlat
 - a részvételi díj kifizetését igazoló irat vagy garancialevel
 - az ajánlattevőt képviselő személy meghatalmazása
 - román jogi személyek esetében a Cégbíróság által kibocsátott cégbejegyzési okirat másolata
 - külföldi jogi személyek esetén a cégbejegyzési okirat román nyelvű fordítása
 - román magánszemélyeknek a személyazonossági igazolvány másolata
 - külföldi magánszemélyeknek a személyazonossági/útlevél másolata
 - saját felelősségre tett nyilatkozat, hogy nem az adós cég közvetítője
- Felkérünk mindenkit, aki valamilyen címen jogot formál a fent említett javakra, hogy értesítse erről a végrehajtót legkésőbb egy nappal a licit időpontja előtt.

Jelen bejegyzés ellen az érdekeltek az illetékes bíróságon nyújthatnak be óvást a közzétételtől vagy a tudomásulvételtől számítva 15 napon belül, a 2015. évi 207-es törvény 260-as és 261-es cikkelyeinek előírásai alapján.

Bővebb tájékoztatás a Marosludasi Adó- és Pénzügyi Osztály székhelyén, a Köztársaság utca 25. szám alatt, vagy a 0265/411-321, 0265/413-222, 0265/413-224-es telefonszámon.

Daniela Pop osztályvezető

A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ falusi ház Székesen 5.100 m² kerttel, 1 ha erdő, 1,16 ha szántó. Tel. 0745-206-048, 0265/311-271. (4839-I)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat, termopán PVC-nyílászárókat, szűnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (4140)

HŰTŐK javítását vállalom lakásán, és eladok hűtőket, fagyasztókat garanciával. Tel. 0722-846-011. (4781)

AUTOMATA mosógépeket javítok. Tel. 0755-825-502. (4608)

HEGESZTŐT és lakatoszt alkalmazok. Tel. 0766-519-187. (19519)

VÁLLALUNK bármilyen munkát, cserépforgatást, csatornajavítást és -takarítást, valamint festést. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0746-819-774. (4639)

TETŐT FEDÜNK cseréppel vagy Lindab lemezzel, teraszt készítünk fából, és vállunk bármilyen kis javítást. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0758-639-258. (4351-I)

VÁLLALUNK tetőfedést, tetőjavítást, külső-belső munkákat, festést, padló- és falicsempelerakást, készítünk csatornát. Tel. 0741-790-452. (4834)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorú szívvel és el nem múló fájdalommal emlékezünk november 2-án **ADORJÁNI ARANKÁRA** halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Fia és menyé. (4748)

Mély fájdalommal emlékezünk a drága édesanyára és nagymamára, özv. **ADORJÁNI ARANKÁRA** halálának első évfordulóján. Emlékét szívünkben őrizzük. Nyugodjék békében! Szerettei: Márta, Gyuszi, Bogi, Gyopi. (4826-I)

Tíz éve már, hogy akit tiszteltünk, szerettünk, **CSEGEDI ISTVÁN** eltávozott a földi világból. Pihenj békében, csendesen, emlékeinkben éltesd a szeretet. Szerettei. (4809-I)

Az idő elmúlhat, szállhatnak az évek, míg élünk, velünk lesz szeretett emléked. Mély fájdalommal emlékezünk november 2-án **SZÁSZ JÁNOS** ezredesre halálának 13. évfordulóján. Áldott emléket őrzik szerettei. (4756-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a nagyon szeretett édesanya, nagymama, dédmama, anyós, rokon és jó szomszéd, özv. **TÓTH ZSIGMONDNÉ** szül. **MIHÁLY IDA** életének 95. évében 2017. október 29-én csendesen megpihent. Temetése november 3-án, pénteken 12 órakor lesz a református temetőben. Emlékét őrzik két fia: Zsiga és felesége, Jutka; Csaba és felesége, Irénke, unokái: Emese, Levente és Tamás, négy dédunokája és kedves gondozója, Hajni. (4835-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesapa, nagypapa, após és apatárs, id. **KOLOZSVÁRI TIBOR** életének 78. évében váratlanul elhunyt. Temetése november 2-án du. 3 órakor lesz a vásárhelyi református sírkertben. A gyászoló család. (4847-I)

Csillag volt, mert szívből szeretett, mi is úgy szerettük, ahogy csak lehetett. Elment tőlünk, mint a lenyugvó nap, de szívünkben élve marad. Fájó szívvel emlékezünk november 2-án a drága jó feleségre, anyára, nagyanyára, **KUSZTOS BERTÁRA**, aki 4 éve itt hagyta szeretteit. Gyászolja férje, Laci, gyermekei: Sándor, Rozália, Laci és családjuk. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (4810)

Fájó szívvel tudatjuk rokonainkkal, ismerőseinkkel, hogy a szeretett férj, apa, nagypapa, dédapa, a székelybői születésű

id. **MOLNÁR DEZSÓ**

marosvásárhelyi lakos súlyos szenvedés után életének 86. évében megpihent. Temetése november 3-án, pénteken 15 órakor lesz a Jeddi úti temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (4842-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesapa, nagypapa, testvér, rokon és szomszéd **BORDI JÁNOS**

november 1-jén visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése november 3-án 13 órakor lesz az új kórház mögötti temetőben, református szertartás szerint. A gyászoló család. (-I)

RÉSZVÉTNILVÁNTÁS

Megrendülten értesültem **KÁDÁR ISTVÁN** plébános hirtelen elhunytáról. Osztozom gyászoló hozzátartozói fájdalmában. Nyugodjon békében! Id. Jakab István. (4845)

Őszinte részvétünket és együttérzésünket fejezzük ki a gyászoló Kolozsvári családnak a szeretett **ÉDESAPA** és **NAGYAPA** elvesztése miatt érzett mély fájdalomban. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! A családnak vigasztalódást kíván a PC HOUSE munkaközössége. (sz.-I)

Tudjuk, hogy nem jöhet, mégis egyre várjuk, enyhíti hiányát, ha álmunkban látjuk. Fájó szívvel emlékezünk a maroszentgyörgyi **CSORBA JÁNOSRA** november 2-án, halálának második évfordulóján.

Jancsi, úgy mentél el, ahogy éltél, csendesen, drága lelked, fáradt tested nyugodjon békében! Jóságodat két marékkal szórtad, önzetlenül adtál jónak-rossznak.

Apa, zokogásunk ne zavarja csendes álmod, pihenésed legyen áldott!

Emlékét őrzik felesége, Edit, szerető fia, Jancsika és családjá. Nyugodjon békében! (4832)

BUSZINFORM

BUSZINFORM

– érvényes novemberre –

A szállító neve és címe	Útirány	Indulás	Visszatérés	Árnyár
TRANSERVICE Călărașilor (Kossuth) u. 52. sz., tel.: 0265/216-242	Marosvásárhely - Budapest	Hétfő 18.30 ó., kedd 18.30 ó., szerda 8 ó., csütörtök 18.30 ó., péntek 8 ó., vasárnap 8 ó., a Voiajor távolsági buszállomástól (Dózsa György utca) <i>* Időszakos járat</i>	Kedd 18.30 ó., szerda 18.30 ó., csütörtök 18.30 ó., péntek 18.30 ó., szombat 8 ó., vasárnap 18.30 ó, Népliget, Volán buszállomás <i>* Időszakos járat</i>	Előnyös árak
ROYAL GTS. Ștefan cel Mare u. 23. sz., 0265/269-308, 0731-89-89-89, Hu: 0036-30-60-53-753	Marosvásárhely - Budapest	Mindennap, Voiajor autóbúszállomás, 18 ó.	Mindennap Budapestről, a Népligetből 15.30-kor, a 30-as peronról	Egy út 100 lej, menet-jövet 180 lej, nyugdíjasoknak és diákoknak 170 lej.
INTER TOURS Rózsák tere 61. (bejárat a Petőfi térről), tel. 0265/264-011, 0733-013-166	Marosvásárhely - Szalonta - Gyula - Békéscsaba - Szeged - Kistelek - Kecskemét	Péntek 7 ó. a Nemzeti Színház mögötti parkolóból és vasárnap reggel 7 ó.	Péntek 17 ó. és vasárnap 17 ó., Kecskemét, távolsági buszállomás; 19 ó. Szeged, Mars téri buszállomás	Egy út 110 lej, menet-jövet 180 lej, Kecskemétig 120 lej, menet-jövet 200 lej. 10% kedvezmény nyugdíja- soknak, egyetemistáknak, tanuló- knak. 50% kedvezmény 10 éven aluli gyermekeknek. Minden 6. út ingyenes.
	Marosvásárhely - Liszt Ferenc reptér - Budapest	Naponta 20.50 ó., a Voiajor távolsági buszállomástól	Naponta Budapest 23 ó., Népliget	

therezia
Mezőpaniti tejtermékek...

FONTOS TELEFONSZÁMOK	
• Romtelecom-tudakozó	
- információ	- 118-932
- általános	- 118-800
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112
• Rendőrség	- 0265/202-305
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110
• Sürgősségi szolgálat: - gyermekeknek	- 0265/210-177
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304
	- 0265/312-436
	- 0265/250-120
	- 0265/263-351
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351
• Marmed	- 0265/250-344
járobeteg-rendelő:	- 0756-468-658
	- 0729-024-380
Labor	- 0751-114-307
e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro	
• Dora Optics	- 0733-553-976
• Dora Medicals	- 0265/212-971
• Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István	- 0265/222-446
• Lézerakupunktúra	- 0722-885-851
• Emma vendéglő, hidegtálak készítése	- 0265/263-021
• Prefektúra	- 0265/266-801
• RDS-RCS	- 0365/400-401
	- 0365/400-404
• Áramszolgáltató vállalat - vidék	- 0800-801-929
• Delgaz Grid	- 0265/269-667
	- 0265/200-928
	- 0800/800-928
• Aquaserv: - hideg víz-csatoma	- 0265/215-702
- közönségszolgálat	- 0265/208-888
- központ	- 0265/208-800
	- 08008 208-888
• Fogasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Távolsági buszállomás	- 0265/237-774
• VIII Kft.: tetelkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halotyszállítás	- 0265/215-119 - 0744-282-710
• Alkony Kft. tetelkezés (24 ó.) koporsók, kellekek, koszorúk és halotyszállítás	- 0265/263-865 - 0745-606-215 - 0745-606-269 - 0745-609-830
• Melinda tetelkezés a rom. katolikus temető területén, teljes körű szolgáltatás	- 0741-615-661 - 0740-263-907
• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
	- 0265/262-907
• Thomas Hux sofőriskola	- 0741235-239, - 0365/882-842
• Üveg-tükör szerelése, házhözállítás	- 0265/248-430
Utazási irodák	
- MAORI turisztikai iroda	- 0365/440-528
www.maori.ro e-mail: info@maori.ro	
- Transervice	- 0265/216-242
- World Travel Shop	- 0265/216-768
turisztikai iroda	- 0265/269-900
- Bálint-Trans	- 0745-611-999
9-17 ó.	- 0265/255-092
- Intertours	- 0265/264-011
Royal GTS	- 0265/269-308
	0731-898-989
	Hu 0036-306-053-753
- Family Holiday	- 0365/449-833, - 0749-922-887
- Thomas Hux utazási iroda	- 0365/882-842
	- 0772-068-684
Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.	

Őszi nagytakarítás

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal szervezésében a nagytakarítás
október 16. – november 20. között zajlik.

November 6–11. között a következő utcákból szállítják el a szemetet:

- **November 6.:** a Meggyesfalvi negyedben levő erdő széle, Nagydisznódi, Hunyadi, Resica, Cugir, Domb, Déli, Kapa, Ősz, Március 8.;
- **november 7.:** Dózsa György, a Mures Malltól a vasútállomásig (mindkét oldalon), Rebreanu, Állomás tér, Laposnya, Fogarasi, Jilava, Enyedi, Cukorgyár, Temes, Tordai, Lugas, Pajka Károly, Búzakalász, Cséplő, Egység, Váltóór, Közlegelő, Rozmaring, Rakodó, Termés;
- **november 8.:** Dózsa György, az állomástól a kombinát felé, mindkét oldalon, Kalapács, Radnóti, Ludasi, Bran, I. Munteanu, Caraiman, Bogáti, Gyulafehérvári, Nyíres, Malomfalvi, Bodoni, Béga;
- **november 9.:** 1848. út, páros számok, Csukás, Csalhó, Kakukkfű, C. D. Gherea, Széchenyi, Kövesdomb, Csíki, Vöröstoronyi, Slatina, Déva, Cseresznye, Malomkő, Keskeny;
- **november 10.:** 1848. út, páratlan számok, Koós Ferenc, Petru Dobra, Godeanu, Buteanu, Suceava, Șurianu, Magura, Páring, Legelő;
- **november 11.:** Ștefan cel Mare, Bolyai, Liceum, Erou Petre Popescu, Bernády, Krizantém, Fürdő, Sáros, Creangă, Kogălniceanu, Borsos Tamás, Gen. Avramescu, Pádes, Zefir, Dr. Kozma Béla.

Az ingatlanulajdonosok, tulajdonosi társulások kötelesek időben kitarítani a háztáji gazdaságokat, udvarokat, a tömbházak körüli területet és a zöldövezetet.

- A hulladékot a járdaszélre, a szállítójárművekkel könnyen megközelíthető helyre kell kitenni egy nappal a meghirdetett időpont előtt.
 - A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal felkéri azokat, akik most metszik a fákat, hogy az ágakat külön csomóba rakják, másként ezeket nem viszik el a helyszínről.
 - A szemetet a meghirdetett napon szállítják el a polgármesteri hivatal illetékesei.
 - Az utólag kihelyezett hulladék elszállítását a Salubriservtől külön kell igényelni, és ezért a tulajdonosi társulásnak díjat számolnak fel.
 - Bontásból származó, illetve építkezési törmelék (tégla, beton) ne helyezzenek ki, mert ezt nem szállítják el. Az ilyen hulladékot csak magán- vagy jogi személy által leadott rendelésre szállítja el a Salubriserv Rt.
- A program az időjárás, illetve objektív okok függvényében módosulhat. Ez esetben újraközlük az időpontot.

Moldovan Florian mérnök, a Közterület-kezelő Igazgatóság igazgatója
Truță Cristian osztályvezető

GUTENBERG
KÖNYVESBOLT

HELIXON

Novemberben dízhelyen
a LIBRI KIADÓI CSOPORT

10%
KEDVEZMÉNY

AGATHA CHRISTIE regényei
Gutenberg Könyvesboltok

Csíkseredő: Petőfi Sándor utca 4. sz., tel.: 0752-031310 | gutenbergkonyvesboltcsikseredu
Szekefyudvarhely: Márton Áron tér 8. sz., tel.: 0752-032201 | gutenbergkonyvesboltsekefyudvarhely
Marosvásárhely: Rózsák tere 57. sz., tel.: 0752-032950 | gutenbergkonyvesboltmarosvasarhely

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómósó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Tâmbu Mureș 88,1%
Marosvásárhely 88,1%
Sovata 102,3%
Snavita 102,3%

r . a . d . i . o

Reghin 94,7%
Săsează 94,7%
Sighișoara 104,3%
Găgăuș 104,3%

Marosvásárhelyi
Rádió
România
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM